

Nyugatplusz

V. évfolyam 3. szám

ALAPÍTÓK: RAFFAI FERENC, SZABÓ ZOLTÁN ATTILA (FŐSZERKESZTŐ)
FŐVÉDNÖK: KONYÁRI JÁNOS • ARCULAT: KOVÁCS GÁBOR

Újnyugat

IRODALMI KÖR

Carla Bertola, Suely Farhi, Fernando Aguiar, Pete Spence, Elena Marini műveivel

PETŐCZ ANDRÁS: A költő és a kegyelem • TÉPŐ DONÁT: Becsekkolás • HORVÁTH GÁBOR MIKLÓS: nagyí • LUKÁCS SÁNDOR: Benned és körötted • FELLINGER KÁROLY: Emlék • FILIP TAMÁS: Készenlét • VÖRÖS ISTVÁN: Az erőltetett gyerek • KEÖMLEY ANNA: Éhség • BÍRÓ JÓZSEF: 25 • CSEHY ZOLTÁN: Drágakövek • TŐZSÉR ÁRPÁD: Ágyúk, virágok között – naplófeljegyzések • MISKE EMŐ: Legendák nyomában • VARGA IMRE: Ady utcája

19 + 6 = 25

A fenti matekpélda az Újnyugat lapok eddigi történetét valamelyest összefoglalja. 2010. október 23-án jelent meg a Nyugat Ma folyóirat, melyet legszebb napjaiban, nem sokkal a teltházás Petőfi Irodalmi Múzeumbeli ünnepség után tett tönkre a mecénásnak (be)képzelt üzletember. Szerencsére azonban mecénás és mecénás között volt (lehet) különbség, így Konyári János segítségével mindig előbbre jutottunk. Bár a Nyugat Most-korszakban, az akkor mel-
lénk sodródó két nyalka „szerencsefi” okozott némi főfájást nekünk, művészeknek, hiszen amit hoztak, nyomban vitték is; egy igazán tiszta ügyet nem lehet csak úgy félresöpörni.

A Nyugat Plusz köszöni szépen, él, létezik, s van jövője!

Elismert, szeretett(!) lap-pá lettünk úgy is, hogy nem törleszkedtünk, nem nyomakodtunk, nem „barátkoztunk”, nem lavíroztunk, nem síránkoztunk. „Csak” azokkal kötöttünk szövetséget, akik a hagyomány tisztelete mellett az értékteremtésben is partnerek. Egyedi műhely a miénk, háttérben a nemcsak sátoros ünnepeken létező Újnyugat Irodalmi Körrel.

Huszonöt lapszámmal a hónunk alatt.

SZABÓ ZOLTÁN ATTILA
alapító-főszerkesztő

A Nyugatplusz
megjelenését támogatta:

BUDAPEST

BELVÁROS
A JÖVŐ VÁROSA

Kisteleki Dóra
illusztrációja

HU ISSN 2064 2458

Ára: 950 Ft
17003

9 772064 245802

IRODALMI KÁVÉHÁZ

Legendák nyomában

2017-2018

Az Újnyugat Irodalmi Kör és a József Attila Színház közös irodalmi szalonja.

Sorozatszerkesztő, művészeti vezető: Szabó Zoltán Attila,
a Nyugat Plusz alapító-főszerkesztője

Rendező: Kálloy Molnár Péter, a Nyugat Plusz szerkesztőbizottsági tagja

„A Legendák nyomában-esteket az teszi különlegessé, hogy a publikum nemcsak múlt időben hallhat a magyar író- és költőgénuszokról. A Nyugat legendái ugyanis inspirálják, avagy vitára készítetik az utódokat, ezért minden alkalommal a kortárs „válasz” is része a Szabó szerkesztette újnyugatos előadásoknak.”
Litera

2017. szeptember **Sakklegendák nyomában.**

2017. október 9 **Ez is József Attila!** Szabad-ötletek, keserű bluesok, „Egy legenda sorsa”. (Zöld Csaba, Kálloy Molnár Péter, Szabó Zoltán Attila)

2017. november **Az élet kötelesség**” (Márai-puzzle). Egy küzdelmes életút stációi Kassától San Diegóig. A tragikum mellett a humor, a Máraira jellemző irónia is fontos szerepet kap a produkcióban. (Újréti László, Kálloy Molnár Péter, Szabó Zoltán Attila)

2017. december **Minden másképp van**” – utazások Karinthy Frigyessel. Karinthy sajátos univerzumot teremtett. Ebbe az egyedi, kávé illatú környezetben barangolhatunk. Az idegenvezető: Szabó Zoltán Attila. Az útitárs: Kálloy Molnár Péter.

2018. január **Legendás kabaré, avagy: „Az élet olyan, mint a motor. Be kell rugni, másként nem megy”.** (Hofi Géza)

2018. február **Vér és arany. A nagy Ady-kalandtúra.** „Ő volt az, akiben teljes lett az idő, akinek elébe jutottak az előfutárok, aki kimondta a szót, amit ki kellett mondani.” (Szerb Antal)

2018. március **Aranypetőfi.** „Azonban elfogy előlem a papír: be kell zárnom levelemet. Bezárom azt azon jókívánattal, hogy isten adjon neked hosszú, dicső életet, innen is, túl is a síron” (A.J.)

2018. április **Újhold** – in memoriam Radnóti.

2018. május **Kávéház tükrök, Modern ivónóta.** Rock és szépirodalom. Kortársak a „mélyvízben”. Évadzáró buli – talányokkal.

Képek: Juhász Melinda, Molnár József,
Nyugat Plusz – archív

PETŐCZ ANDRÁS

A költő és a kegyelem

Mint tudjuk, a költő és a macska.
A költő a magasban. Meg a Kastély.
Ezek a kellékeink.

A költő macska nélkül nem költő.
A Kastélyban szomorúan bolyong.
Helyét nem leli.

Nincs Kastély, nincs macska,
legfeljebb aranyszínű bor van.
Meg a szomjúság.

Borba ölöm, mondja a költő.
Szemében szomorúság és vágyakozás.
Csillog, ha csillog.

Mindannyiunkban ott van az elpusztított idő.
Háborús helyzetben, örökké háborúban.
A macska kilépett a Kastély ajtaján.

Szőlő, nektár, bor, valamint vágyakozás.
Valamiféle Éden, ami, mikéntha Kastély.
Adj nekünk kegyelmet, Mindenható.

SZÜGYI ZOLTÁN

Hántolt erdők

*hántolt erdők
tördelt cédrusok*

megháborodott csontok

*nap – napnak
éj csak éjnek
szól*

*akár a
titok:*

*volt és nincs
noha van*

Tartalom

EZERJÓ 4

Csak nézz: Délnek (Szűgyi Zoltán)
Úton (Fellinger Károly)
Arany 200 (Gaál Tibor T-Boy)
Időzés (Novák Valentin)

MESEBESZÉD 8

Becsekkelés (Tépfő Donát)
nagy (Horváth Gábor Miklós)
Ószeres (Kéring Gábor)
Emlékszel? (Gágyor Péter)
Könnyűek (Szepesi Zsuzsanna)
Benned és körötted / Ütközés (Lukács Sándor)
Emlék (Fellinger Károly)

KILÁTÓ 2

A Nyugat Plusz vendégei: Carla Bertola, Aarón Flores, Clemente Padin, John M. Bennett, André Robér, Suely Farhi, Fernando Aguiar, Pete Spence, Andrew Topel, Elena Marini
María Angélica Carter Morales: Celda Q

NYUGAT PLUSZ ESSZÉ 6

„Egyetlen szó legyen a költő sajátja” (Erdélyi Melinda)

VADNYUGAT 8

Szemébe nézni / Készenlét (Filip Tamás)
Az erőltetett gyerek (Vörös István)
Éhség (Keömley Anna)
Mindenki máshol (Morkuszt Tamás)
Szóval (Bíró József)
Túraútvonal (Csehy Zoltán)
Bársonyos barakk (Molnár József)
Drágakövek (Csehy Zoltán)
Libikóka (Hekl Krisztina)
beszt-of-negyvennyolc-átirat (Bolemant László)
Ég és Föld határán (Csontos Márta)
az ember szeret (Debreczeny György)
Ha kikapcsolják a kéket (Vass Tibor)
egyszerre az összeset (Debreczeny György)

MANÉZS 8

Ha kikapcsolják Dinnye kutyámat (Vass Tibor)
zuhanás (Horváth Gábor Miklós)
Ágyúk, virágok között – naplófeljegyzések (Tózsér Árpád)
A költő és a nyár (Nagy Lea)
Idill (Szűgyi Zoltán)
Mint a nyári szél (Nagygyörgy Erzsébet)

LÁTLELET / BELVÁROSI CSODÁK 3

Aki behalt az Aidába (Spangel Péter)
„Látott már lepkét a gyertya körül keringeni?” (Bozók Ferenc)
Legendák nyomában (Miske Emő)
Gödörben (Schwalm Zoltán)
Ady utcája / A híd (Varga Imre)

SZŰGYI ZOLTÁN

Csak nézz: Délnek

*mindenféle
ember**mindenféle**arany- ezüst-
réz- vas-
tárgy**láthatod
harangok a tetőn**és a levegő nem
a jó illatú
füsttől terhes**de te
ne cselekedj semmit
csak fordulj délnek
és: nézz*

FELLINGER KÁROLY

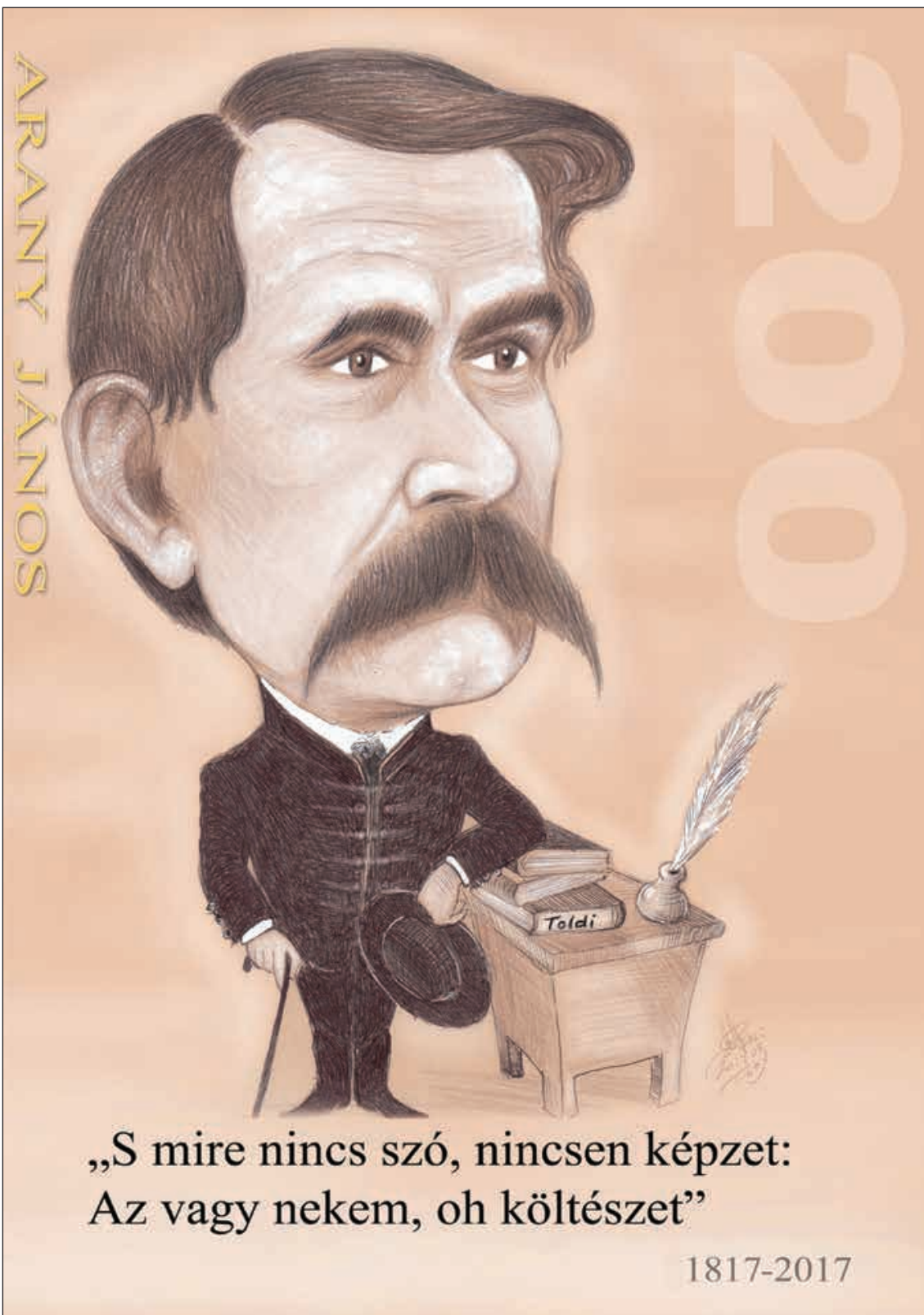
Úton

Amikor a lányomat bevitték
a szülészeti szobába,
gyereknapp volt éppen,
otthon kezembe vettem
a friss Új Szót,
megnéztem a kicsi horoszkópját,
ez alatt jött világra
a második kis unokám,
így tudtam csak komolyan
venni a dolgokat,
azokat, amik nincsenek,
mert közülük van hozzám.

BOLYHOS
PÁLINKA

Minden cseppjében gyümölcs

www.bolyhos.hu

NOVÁK VALENTIN

Időzés

Leszálltak a konflisról, amivel lehozatták magukat a Naszály alá. Tömörkény Hühüt játszott volna legszívesebben, annyira besikeredett Pesttől idáig a kátyús út és a számos féldecis öblögetés együtthatásaként, Józsi Jenő pedig egy pónilovat akart felkapni a vurstliban, ahol a konflis hökkent néhány perce, mondván, szegény pára lurkókat taxiz, a zabla már kisebb tájtékos szája szögletét.

Ennyi neki is jár, egy kis könnyebbség, hogy vállra kapja a rabszolगतartó faj egy kósza képviselője, s körbehordozza párszor a három nap alatt majd' mélyúttá lett körccsapáson... Hordozná, még ha az csípne is fogával, s futna is a levegőget karistolva lábaival, de leginkább lenn zakatolna körbe-körbe, gyerekteher ide vagy oda, minthogy egyensúlyt veszítve és fajt tévesztve röpkölné egy férfitállon. Végül a pálinkahevület hozta tervek a koradélutáni bágyadtságba enyésztek. Dudált a komp. S a dudaszó, mintha lelassúdott volna a Duna feletti párákban, épphogy megpedzette hőseink fülét, akik most egy frissen mázolt padon méláztak. El kell érni – nyögte ki valahára a tette készebb Józsi Jenő. S valóban, jobb, ha elérik, mert másképp lekésik a Krúdy rittyentette Jókai bablevest a pokolszigeti oldalon, ahol három hatvan a kenyér fél évszázada. Józsi Jenő bepárállott szemeivel mintha látni vélte volna a főzőcskéző kompánia tagjait, a túlsó part fövenyén, dolgos hangyaként szétszóródva, de lehet, csak a nyár eleji légben rezgő, izgágáskodó rovarok tévesztették meg a valóság észlelésében. Igaz is, Krúdyék nem cikáznak így – próbált józan maradni. A második dudaszó, amely az elsőhöz hasonlóan csak a novella kedvéért harsant, már a kompon érte őket.

Novi Bálint, úri hajóvezető felbőgette az addig alapjáraton szunyókáló motort, azonban felzökkent még egy BMW is a hajóra, melynek vezetője némi jattal csendesítette el, a túlsúly és a zárólánc szétszakítása miatt, negyed szemhunyasnyi ideig, nekibőszült fedélzeti embereket. A komphajó leajtója végül betonrecsegtetve vált el a parttól. A Dunán már dél volt. Túljutottunk a koradélutánon, a korok délutánján. Zúgtak az 1700-as évek végének váci harang-

jai. A harangviharban még élő múmiák, polgárok integettek kalaplengetve az egyre pötttyedő hajó után. Novi Bálint mindig élvezte, hogy egy gondolattal, néhány hajócsavar-pörgetéssel össze tudja rántani az időt, mint sátorozók a hálósáktartó korcát. A BMW-ből kiszállt egy lajbis, aranyóras, cilinderes arszlán, a legundorítóbb fajtából, mintha a Hiúság vásarából érkezett volna tüchtig, könyvlapok vasalta ingében. A korláthoz ment, s ráköpött a Duna időfüggetlen hajaira. Józsi Jenő és Tömörkény a fejét csóválta, Novi Bálint pedig a fejét törte, mit hozhat ki ebből a jelenetből. Végül is úgy döntött, nem kell a balhé. Lassan kikötnek. Inkább a kellő manőverekre figyel. Hősei, mivel most másról ír, talán nincsenek is, de lehet, a papír vagy a téridő-szöttes anyagában rejtőznek, kiradírozhatatlanul, kibogozhatatlanul. A rutin (írói, folyói, idői) majd elvégzi a többit...

Reggel lett, amikor a komp túlfelőli leajtója éktelen csikorgással törleszkedett oda a pokoli betonrézsűhöz. Valami csoda, vagy inkább plajbászsonglóri deus ex machina révén a BMW vezette fel a kocsisort a réven. Először a koporsófekete autósörnyeteg zökkent a parton, s padlógázzal, kerékkipörögve, kavicshányva, a méltóság legkisebb jele nélkül hagyta maga mögött a kisoroszi és tahi kofák vásáros kocsijait, s néhány piknikkosaras társaságot... Tömörkény és Józsi Jenő a Pokol csárdát firtatták, miután rá kellett szomorodjanak a tényre, nem jött eléjük ünnepi delegáció, kadarkás demizsont lóbalva... Hangulatuk még inkább apadt a csárda romjainál, ahol ott kornyadozott egy kiszáradt kenyérfa. Alatta tanösvény tábla: az ország utolsó, háromhatvanas kenyeret termő fája. Kiszáradt 2006-ban. Emléke örökké velünk él.

Miután elhelyezték a megemlékezés koszorúit, úgy napkelte táján, sárgarigó füttytől is ittasulva, rátértek a sátorozásra, parti főzésre alkalmas helyek felé vezető ösvényre. Novi Bálint ártéri bokrok között rejtőzve követi őket, nehogy eluralkodjon rajtuk a csüggedés, s másképp tegyenek, mint egy efféle novellában illik. A kompmotort gondosan lekapcsolta, a komphajóból leengedte a levegőt, akkurátusan lépdelve rajta, kisajtolta belőle a maradék szuflát,

összehajtogatta, s betette a parti kócerájba, ahol estéit tölti, s amit kékre festett a görög tájak iránti tisztelet jeléül, s amelynek belsejét csak egy légszarus túll választotta el a rovarinváziót kínáló nagyvilágtól.

A követő emberfogás miatt, vagy csak önjellemükből adódóan, Józsi Jenő és Tömörkény nem ült le búslakodni vagy Hühüt játszani, s nem is torpantak kavicsot kacsáztatni. Egyenesen arrafelé tartottak, amerre az írói szándék, meg az ösvény, meg a hanghatások (kurjongatás, gajdolás) vezérelte, csalta őket.

– Igen, igen, az ott Krúdy lesz! – lelkenedezett Józsi Jenő tenyérellenzője alól, melyet annak ellenére biggyesztett homlokára, hogy éjfélre járt. Igaz, hevesen sütött a telihold! – Siessünk, Gyula bá' már meri az ételt! Affene – tette hozzá –, most tolat oda hozzájuk a BMW, úgy csillog, mint egy obszidián koporsó. Siessünk, Pityukám! Rosszat sejdíték!

Ahogy közelednek a díszes és emelkedett kedvű kompániához, látják, hogy egy csontváz ül mellettük x-lábú kempingszéken. Tetszetős mellkosarát, ha tetszik, bordáit messze villogtatják a lángnyelvek. A kivilágított BMW ajtaja nyitva, s bömből belőle valami barokk orgonamuzsika Steve Vai előadásában. A szkeleton az általános fémhúr ricsajban vörösen izzó damilja feszülését lesi a sötét vízen, míg az írók, mintha mi sem történné, katonai sajkákból merik a levest, miközben a túloldalon épp a Naszály mögé szentül a nap. Egy fél malomkőnyi kenyérből törnek öklömnyi darabokat. Mint később kiderül, ezt a félérett példányt az ezerforintos kenyérültetvényen vásárolták, megvesztegetve a kenyércsösz. A kenyéradagokat szivacsoként áztatták a bablé átható ízében, hogy aztán élvezettel habzsolják be a szeszeket jól lenyomtató fojtást, a felpuhult, ropogósságra veszett kenyérhéjjal egyetemben. A piros-paprikás, sűrű lé nászba kezd az enyhén sós, kovászos, porózus tésztával, hogy íz orgiával tegye teljessé a koraestét, amikor még bőven rotyog a kondér tartalma, hiszen Krúdy épp az előző minutumban kóstolta a babot és a húst, a kanál kánaánján megtáncoltatva a félig főtt darbakákat.

Józsi Jenőt és T. Pityut ovációval fogadták a késő délutánra már megfáradt arcok. Sajakak le, tábori, összecusukható poharak fel, demizson körbe, kadarka ki s be, végül le. A távolban ártatlanul, mint egy mezei turista vagy mezei, par-

ti fővenyre telepített poloska, számlálgatta az uszály verte, partot érő hullámokat Novi Bálint. A távol mindössze fülhallásnyi, pár lépésnyi, fogalmazásnyi. Áthidalható.

A csontváz kifehéredve sütkérezett nyitott fedelű, ébenfekete koporsójában. Szemfogai állcsontját verték. Igazi vérszívó a Hiúság vásárból. Yngwie Malmsteen külön megrendelésre eljátszotta neki Albinoni Adagióját. A koporsón arany felirat: Braun Max Werther – BMW.

Krúdy, Csáth, Ady, T. Pityu és Józsi Jenő dideregve hevert a fővenyen. A hálósákok mit sem értek. Lekésték az utolsó kompot, ahogy tervezték. Igaz, a hajó el sem indult, kapitány híján. Éjfél van. Lassan el-eldőlnek a délutánok, esték hősei. Elfogyott a bablé, vagy még el sem készült, a kadar kihunyt, a tűzparázs elmállott, a dízelolaj is fogytán, nincs, mi felmelegítse ezt a kompániát. A kapitánya vesztett komp is el-süüljedt. Valahol a bogrács alján feneklett meg, a meggörbült, megvénhült téridőben...

Novi Bálint kuporgott a bogrács mellett. Valamit kotyvasztott, bár a tűz nem égett a kondér alatt. Ha lenne kameránk ebben a ki tudja mikorban, s ráközelítenénk a fémüstre, mi több, bele is sandítanánk, jupiterlámpával megvilágítva a bennevalót, csak azt látnánk, csalódás vagy se, ki tudja, hogy a Novi Bálint kerengette fakánál néha meglássúdik a sűrű időben. Ilyenkor a keverintőt kiemeli a kapitány, s pereméről mézálmok peregnek vissza a kondér ölébe. Ady, miután orrba vágja egy Nüx-féle jobbegyenessel Tisza Istvánt, Csacsinszkaért epedve fordul baloldalára, de csak a demizsont öleli; Krúdyt régi asszonyai és velőrózsái kínozzák deréktájban, ahol alápödrődött a hálósák. Csáth, miközben nagyot horkan, lelövi feleségét újra és újra, T. Pityu Emma asszonnyal szolgál fel Palcsi vendéglőjében egy pácolt arszlán bordát, amihez marcipán cylinder és aranyóra jár; Józsi Jenő Molnár Sárival ugrál fejest az Erzsébet hídnál sokkal nagyobb kihívást jelentő Megyeri hídról.

A koporsó hirtelen rükverbe kapcsol, s elmerül a Duna habjaiban. BMW úr, alanyi ötletolvaj meglopta a pillanatot, de majd felmerül egy napilap hasábjain, mint a legegységibb hangú szövegoroszlán, mint egy vérszívó, egy hiúsági élősködő, de akkor már Novi Bálint nem akar felébredni éternális álmaiból, hogy pofán vágja. Szebben fogalmazva: helyretologassa arcberendezését. Mert minek is...

TÉPŐ DONÁT

Becsekkolás

„Önmagunk megismerését – amikor felmérjük indítékainkat és szükségleteinket – mindig ellensúlyozni kell a világ megismerésével, azaz a természet, a társadalom, a környezet és a többi ember objektív megismerésével. Az embert az egyensúly teszi bölccsé, és nem a mérleg két oldalán lévő tudás mennyisége.”

John Berger- Korunk Festője

Közel minden történet a szerelemtől vagy a halálról szól. Az elhíresültek, az emlékezetesek és még a semmilyenek is. Majd mindben ott van a szerelem meg a halál.

Ez nem ilyen történet.

Az egész a 20-as buszon kezdődött. Zenekarrunkkal, a *Hardcore Jellyfish*-el kifelé tartottunk a városból, a keleti dombok felé, hogy keressünk egy lehetséges forgatási helyszínt az első klipünkhöz. Már hetek óta tervezgettük, és meg akartuk csinálni még a választások előtt. Ülünk a hátsó ülésen, és egyszer csak Dobos idegesen kotorászni kezd a hátizsákjában. Én már tudtam, hogy nyilván megint otthon hagyta a kedvenc ütőjét, ahogy minden alkalommal, amikor fontosabb fellépésünk vagy szereplésünk lett volna. Dobos nem nagyon tudott kommunikálni az ütői jelenléte nélkül, melyek egyfajta varázspálcaként szolgálták keserves hétköznapijait. Ha nem volt vele az a pár darab fa, olyanná vált, mint egy zombi, és csak nézett ki a fejéből. Ez semmi jót nem ígért a következő órákra nézve, ráadásul Gitáros közben jócskán bevodkázott, így aztán rám maradt a feladat, hogy kihozzam a legjobbat az egészből.

Amikor a lakótelepek sora után megláttam a parkot, és benne a hőlégballonos fickót, rögtön beugrott a megoldás. Vészhelyzetekben általában jó vagyok, amolyan túlélő módra kapcsolok, és felpeszeg az agyam. Akkor az tűnt a legkézenfekvőbbnek, hogy felüljünk abba a kosárba, és fentről térképezzük fel a környéket. Aztán – gondoltam – addigra Gitáros is kijózanodik, és ha látunk valamit, később letről is megnézzük majd tüzetesebben.

A következő megállónál leszálltunk a buszról, és visszamentünk a hőlégballonoshoz megkérdezni, mikor indul a menet. Néhányan már várakoztak a húsz perccel későbbi indulásra.

Szerelmesfiú és Szerelmeslány a közeli padon egymás szemében elmélyülve mosolyogtak, és annyira jó volt nekik, hogy azt se bánták volna, ha lekésnek még pár kört. A kémia még csak most vitte be az első gyomrost náluk, fogalmuk sem volt, mi vár rájuk. Még nem ismerték a szerelem kínjait, még nem tudták, milyen gyötrelmes tud lenni, ha valakit imádnak.

A fák hűvösében Technósfíú és Technóslány álldogált féllazán, napszemüvegben, és természetesen csont feketében. Nincs bajom a technósokkal. Mindig is tetszett, ahogy összetartanak, és csak jól akarják érezni magukat. Ha igazán szét akartam csapni magam, én is technobulikorra jártam. Kezdtém megérteni, miért jobb technológiában hinni, mint eszmékben. Csak hát mi egy élő zenekar vagyunk. Egyelőre.

Dobost leültettem a fűre, Gitárosnak a szájába nyomtam egy cigit, és kifizettem az egyik kezelőnek az árat. Minden a helyén volt, pillanatnyilag uraltam az időt. Mint mostanában mindig, most is üresnek és elnyűttnek éreztem magam, de azért leültem a többiekhez, és unaloműzéseképpen elkezdtem simogatni a telefonomat. Láttam, hogy amúgy is mindenki ezt csinálja, a technósok egymásnak mutogatnak mixeket, a szerelmespár meg szelfiket készít. Rámentem a videócsatornáimra, ahol épp Bud Spencer temetését adták élőben. Alul, a felbukkanó alsó ablakon láttam, hogy tegnap este a németek jutottak a negyedöntőbe, igaz tizenegyesekkel. De aztán a figyelmemet elterelte egy újabb csoportosulás érkezése. Hárman voltak. A ballon felé vonaglottak, én meg elkezdtem számolgatni, hogy hányan is férhetünk be. Jó nagy volt a kosár, masszív hevederekkel, és egy kisebb házibulira való aljzattal. Mi, legalábbis simán eljátszhattunk volna ott pár számot a klip kedvéért. Már csak a Dj pult kialakítása hiányzott.

A masszív hármassfogat tagjai odaértek a kezelőhöz és szóba elegyedtek vele. Szinte egyformák voltak. Mindannyian harsány felsőket viseltek: lila, ciklámen, neonzöld / fél fejnyi fülbavalójukkal pedig még ráfejeltek az összehátásra. Ez már csak azért is volt különös, mert közülük kettő, szemmel láthatóan hímnemű

volt. Talán azt gondolták, hogy a sok gicstől lesznek mások, eltérőek, de azt hiszem, az emberek jó része pont ezáltal kategorizálta be őket könnyedebben.

Nem sokkal később egy pap is érkezett. A pap eltökélten beszállt a ballon kosarába, hogy jó előre biztosítsa magának a megfelelő helyet a kilátáshoz. Fakó kesehaja volt, szürke szeme, fitos orra és szeplős arcbőre. Fanyalagva vettem tudomásul, hogy béna ábrázatát el kell majd viselnem az egész út során, ami legalább másfél órásnak ígérkezett.

Annál inkább felcsillant a szemem, amikor a két szőke harmincas csaj megérkezett. A csinos szőkék láttán egész jó kedvem lett, mert legalább nem olyanok voltak, mint a többi klónlány az utcán. Érdekes módon, mintha még saját egyéniségük is lett volna, de lehet, hogy csak folyton kielégítetlen ösztöneim diktáltak elfogultságot belém, mindenesetre örömet rögvest elrontotta Ecsetfej és Kefehaj érkezése. A két tizenéves még a papnál is jobban lehangolt, mert arról legalább nem kellett volna tudomást vennem, de a két nagyokos jelenlétét nem lehetett figyelmen kívül hagyni ennyi időre, lévén, hogy még abban a szakaszban jártak, amikor is azt gondolhatták, hogy minden róluk szól, értük van és jött létre. Viselkedésük már a reggeli óráktól kezdődően ennek megfelelő formákat vett fel, és ez sajnos nem mindig párosult a valósággal. Ismertem jól ezt az érzést, hiszen én is voltam tizenhat, de ez esetben a körülmények, a kor, amelyben mindez történik, mind-mind befolyásolják a tompítást.

Őket már nem nagyon tompította semmi. Itt voltak, és el akarták venni, amit ígértek nekik.

Már csak percek voltak az indulásig, a jegyszedő és kollégája megkért mindenkit, hogy sorban szálljanak fel. Az emberek megmozdultak, és közben még három másik figura is érkezett, amolyan művészféléknek tüntek, és velük együtt már jócskán ki is tömtük a kocsikat.

Tűzcsóvák horgonyoztak a fejünk felett, a gázfűvókákból robogó decibelek kíméletlenül paskolták a vászon pocakját, és lassan felemelkedtünk.

A még mindig félrészeg Gitáros már ebben a pillanatban be akart hányni, de aztán inkább megpróbálta elterelni a figyelmét azzal, hogy szóba elegyedett a helyi brigáddal. Kovács

Nintendóval és Lakatos Dzsézönsztetemmel – legalábbis így mutatkoztak be. A hölgy magát Dzsínának hívta. Gitáros egyre csak süketelt nekik, miközben már fel is értünk a párásabb légrétegekhez.

Dobos meglelt. A bájolgo Szerelmesfiú és Szerelmeslány lábai alatt a sarokban remeg. A pap meg egyre jobban rajta van, hogy megszólítsa Dobost, amit jobb lenne megakadályoznom, lévén Dobos kőkemény ateista, még nálam is rosszabb. Meg is indulok, de ekkor a három figura, akik legutoljára szálltak fel sietve, egyszerre elém lép, és félkört alkot előttem. Lecsapnak rám:

– Hello, hahó, mi a móka? – kezdi az egyik.
– Az összes számod megvan kazin – nem rest lihegni a Könyörtelen. Vörösésbarna, kemény haja van, bajusza rövidre, sörtésre nyírva erőszakos, telt szája fölött. – Klipforgatás, vagy mi lesz itt? – kérdi, és egy új albumcímet is felajánl: *Crazy Fresh Girl Smell*.

– Pár idommal arrébb, haver! – tátogom, mert látom, hogy mind be vannak gombázva, az Önteltnek máris páváskodnia kell a pappal. A percek aztán óráknak tűnnek, láthatóan semmi nyoma az ébredésnek, és mindenki csak a saját útját járja. A nyolcperces techno tétel lassan átvált a következőre a fiúk fejében, a lányok meghittén ölelik egymást, a helyiek már gyújtják az első spanglit Gitárossal, a Dobos a pap arcába üvölt.

Szóval minden rendben, tágul a világegyetem, és én már látom is a holnapi szalagcímet:

RÉMÜLET BERLIN FELETT.

Nyugatplusz 4.
Pest-budai mozaikok
 Szabó Zoltán Attila szerkesztésében

Korpony Zsófi Zsidó Csaba Buzsáczky Ákos
Talány Akusztik

Megrendelhető:
happycaroffice@gmail.com
erefbt@gmail.com

HORVÁTH GÁBOR MIKLÓS

nagyi

minden olyan jó a nagyival csakugyan
mintha a romantikus lányregényekből
szedte volna össze tulajdonságait
unokáit régen málnahabbal várta
csokiba mártott kókuszos süteménnyel
aztán bölcsen váltott amikor felnőttek

pénzt kaptak egy jó vacsorára ebédre
desszerttel meg mindig tele volt rámolva
a hűtőszekrény sőt a hűtőláda is
fagyalt jégkrém epres diós tortaszelet
jutott mindenkinek a fiúunokák
aktuális szerelmei lányunokák

aktuális udvarlói mind szívesen
látott vendégek voltak a jó nagyinál
míg nyugdíjba nem ment a körzeti orvos
az új dokiba szerelmes lett a nagyi
az unokák diszkréten visszavonultak
ha a nagyi szerelmes megáll a világ

GÁGYOR PÉTER

Emlékszel?

Dübürgött a Niagara
felette piros
szitakötő helikopterek.
Az ágyásokban
virág-díszszemle,
a járdákon flaszter,
beton lépcsőtenger,
szállodák, árusok.
A giccses gipsz-indiánok
agyonpingált szobrai
unottan méléztak
és másnap
hátat fordítottak
a vízesés emlékei.

KÉRINGER GÁBOR

Ószeres

Jó áron veszek
használt gondolatot,
kinőtt eszméért
készpénzzel fizetek.
Keret nélküli
indulatot,
kidolgozatlan, félkész
tehetséget,
újrahasznosítható
szavakat keresek.
Ferde pillantást,
csorba,
repedt mosollyal teli ládát,
senkinek sem kellő,
megunt érintést,
tépett szenvedélyt,
szeszélyes, bicegő ritmust.
Lejárt gyógyírt
kidörzsölt szívemre.

SZEPESI ZSUZSANNA

Könnyűek

Napfényben szürkén szállongó porszemek ezrei,
nékik elég már egy keskeny fénycsóva is ahhoz,
hogy langyos melegében fellebbenjenek egyszer,
míg körülöttük az esti homálnak korma ülepszik.
Végül visszamerülnek, amint halványul a fénycsík.
Így süllyed le, akit nem belső hév emel, izzít.

LUKÁCS SÁNDOR

Benned és körötted

Mindent hagyj el, ami jelzi
 hogy fontos és különleges vagy.
 Mutasd fel úgy az arcod, ahogy
 a szél megborotvált egy téli hajnalon.
 A szembe jövő fák majd fogadják köszönésed
 mert nyitott lélekkel közeledsz feléjük.
 Tovareppenő pillanatok se tévesszenek,
 hogy egyhelyben állni szégyen.
 Figyelni pont a távozó pillanatot.
 Eltűnődni mozgásokon, melyek egyaránt
 zajlanak benned és körötted. Merülj csak
 el nyugalmadban. Hosszú időbe telik, míg
 észreveszed: tánc a mozdulatlanság is –

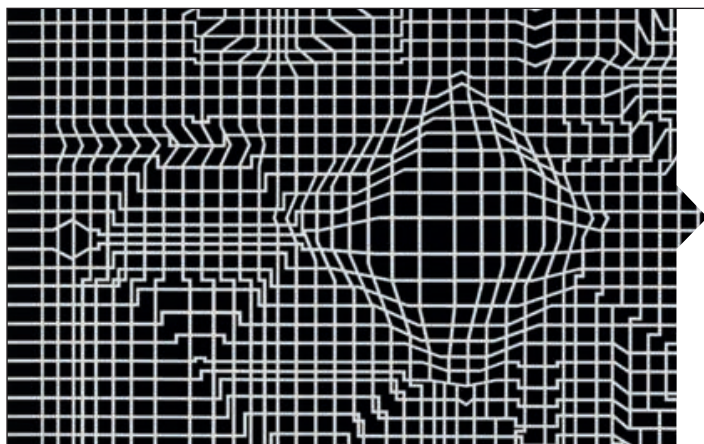
FELLINGER KÁROLY

Emlék

Az elmúlás törzsébe vésem a neved,
 amilyen ügyetlen vagyok,
 bevágom a mutatóujjam,
 kibuggyan a vér,
 bizonyítékkul, hogy a jövő
 mindent magának követel,
 közben észreveszem, hogy a
 fába belenőtt
 a szilikonzsinór,
 valaki, attól tartva, hogy kidönti a szél,
 levert a facsemete
 mellé egy megbízható, rozsdamentes
 acélcsővet, s hozzákötötte
 a cseresznyefához.

Ütközés

Amikor szembe mész önmagaddal,
 ne tévesszen meg hasonlóságotok.
 Bár pontosan tudod, mi jár a fejében,
 kikerülni egymást már képtelenség.
 Az ütközés elkerülhetetlen. És mindkettőtök
 a vérző tükörben leli halálát –

VASARELY
 MÚZEUM
 ÚJRARENDEZETT
 ÁLLANDÓ KIÁLLÍTÁS

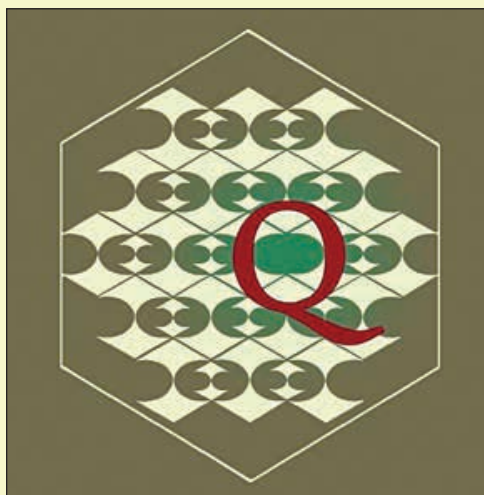

1033 BUDAPEST,
 SZENTLÉLEK TÉR 6.
 VASARELY.HU

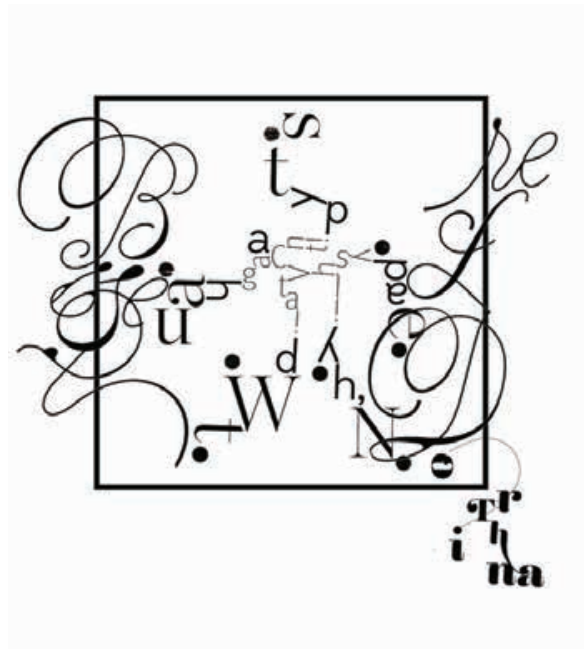
Támogató:

Victor Vasarely: BUDAPEST, 1975 © Vasarely Múzeum, Budapest

CARLA BERTOLA
MŰVEI**MARÍA ANGÉLICA**
CARTER MORALES
Celda Q

ANDREW TOPEL VIZUÁLIS KÖLTEMÉNYEI

ELENA MARINI VIZUÁLIS KÖLTEMÉNYEI

ERDÉLYI MELINDA

Kemal Özer: „egyetlen szó legyen a költő sajátja”

Kemal Özer a 20. századi török irodalom meghatározó alakja, akiről mintha elfeledkeztünk volna itthon, noha budapesti élményeit számos versében megörökítette, József Attila és Radnóti Miklós műveit pedig ő fordította török nyelvre.

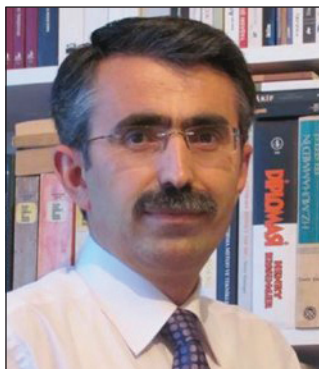
Özer kelet-törökországi parasztcsaládból származik, első generációs értelmiségi. Az Isztambuli Egyetemen török nyelv- és irodalom szakon diplomázott. Már diákként publikált. Egyetemi évfolyamtársaival 1956-1960 között adta ki az „A” elnevezésű folyóiratot. 1959-től verseskötetei is sorra napvilágot láttak. 1960-tól, 21 éven át a Cumhuriyet (Köztársaság) folyóirat munkatársa volt, de a Yordam Kiadó, a Şiir Sanatı- (Verművészet) és a Varlık (Lét) folyóiratok is elválaszthatatlanok tőle. (Utóbbinak hét esztendőn át, 1990-ig volt a főszerkesztője.) Részt vállalt a szakmai szervezetek munkájából is: a Török Írószövetség alelnöki székéből 2000-ben állt fel. 2009-ben hunyt el.

Első versein az İkcinci Yeni (Második Új) mozgalom hatása érzékelhető. Alapvető célkitűzéseik közé tartozott a török líra megújítása, az átvitt értelmű, elvont képek megjelenítése a versekben. Tudatosan szembe fordultak a klasszikus oszmán-török irodalom hagyományaival, a kor szokásának megfelelően a szabad verselést részesítették előnyben. A mozgalom költői felléptek a költészetben megjelenő káros társadalmi tendenciák ellen, sajátos és újszerű nyelvi jelenségekkel, bonyolult képi elemekkel és asszociációkkal egy sokkal absztraktabb költészet létrehozására törekedtek.

A hetvenes-nyolcvanas között megjelent kötetekre a „társadalmi realista” szemlélet volt jellemző. Ekkor került kapcsolatba a magyar

irodalmi élettel is. Budapestre is ellátogatott, több versében kitért itteni élményeire, tapasztalataira. Erre példa – *Bede Anna* fordításában – a *Hallok egy hangot* című műve:

A hétdombú városba ahová indulsz –
hallok egy hangot –, úgy készülj,
hogy egy nyolcadik dombot is emelj
mire visszatérsz Budapestről.

Kemal Özer 1935–2009

Ha emlékezeted ködösül
gondolj a Dunára,
ahogy a Halászbástyáról látni
a hegyes tornyok éreztessek
a följük boruló égbolt csöndjét.

Csillogjon mikor a nap rásüt
az a nyolc híd mely nem csak
két partot
de két embert két emléket két
álmot

két világot köt össze
és forgatagával a Hősök tere

továbbra is gyűjtse óriási szívébe
a körutakon és folyókon átkelve
találkozó embereket.

És amikor szedelőzködik a nyár
rezegjen mint a száraz levelek
az a Földközi-tengeri lélegzet is
amely Szentendre utcáin szállt feléd.

Ha majd eljössz a nyolchidú városból –
hallom a hangot –, úgy készülj,
hogy hagyj ott még egy hidat
mikor hazajössz Budapestről.

Kemal Özer sokra tartotta József Attila költészetét. A *Tasnádi Edit* magyar turkológus és műfordító közreműködésével kiadott első önálló török József Attila-kötetének (1986) bevezetőjében így fogalmazott: „Amikor József Attila verseit a *Militanban* összegyűjtve olvastam, az életéből versbe szűrődő elemek képei, amelye-

nekkel korábban soha nem találkoztam, költői világának atmoszférája nem is annyira meglepetést, mint inkább fájdalmat okoztak, s ha lehet ilyen mondani: keserű lelkesedést. Belső rokonságot, érzelmi azonosulást éreztem. Mintha egy sebesült ember lehelete csapott volna az arcomba. A magárahagyottságnak, a nincstelenségnek és a homloka fénye felragyogtatásáért vívott küzdelmének hangtalan sikolyával lánggá hevülő lehelete. Mintha egy emberi sorsban a megtestesült bánattal kerültem volna szemtől szembe, olyan szomorúsággal, amely mindezek ellenére nem adja meg magát.” Hasonlóképpen, az egyetemes fájdalom és a remény elegye jellemzi Özer verseit is. A nagyvárosi tömegben kallódó, útját kereső ember néma kiáltásai az övék.

Egy üres járaton

Időnként reggel munkába menet
megszakítja
húszperces utunkat
a szoros közepén szembejövő
idegen hajó

Felhőn átszivárgó fénynyaláb
megnöveszti
s éppen szemben vagyok időnként reggel
egy mellvéd mögül nézelődő utassal
rövidke pillanat

Napi gondoktól kiherélt
nagyvárosi kortársát látja bennem
de az én szememben
fölszárnyaló álmom ő új partok felé
egy üresjárat végpontjain találkozunk
(Mányoki János ford.)

Behçet Necatigil, török író, műfordító kortársáról így vélekedett: „Kemal Özer verseiben valami titkos egyetemes bánat érződött, amelyet csak elvont asszociációk útján tudott feloldani. Költészete az új társadalmi mozgalmak közepette, a haza és a világpolitika aktuális kérdéseit kívánta versbe önteni.”

Ars poeticája Az ő hangjukkal (I.) című verséből olvasható ki.

még egy út adatik a költőnek. Egy szó még az övé. Hullámtaraj, áramló tömeg

tengerében. Nem bizonyos, kinek szájából tört elő, és hova áraszt és mely reszketést.

Nem bizonyos, mert szőlőfürtön szemek ahogy hasonlítanak egymásra, ugyanígy van megszólaltatottak és megszólalók mindegyike. Egyetlen szó legyen a költő sajátja, már tudja egész vándorlása végét. Azt a szót kimondóhoz érkezik, s a szó keltette reszketéshez. Mert feltörő verejték – amint szavak között halad-halad – fordítja majd őt is a tömegben egyhez, ki az utcákra áraszti hangját.
(Mányoki János ford.)

Kemal Özer bemutatását, a már említett Tasnádi Edit megállapításával zárom, igaz, általa máris egy újabb dolgozattémát ajánlok a szerkesztők figyelmébe. Tasnádi szerint ugyanis: „a magyar és a török irodalom között számos testvér vonás fedezhető fel: a legfontosabb talán, hogy mindkettőre jellemző a költészet primátusa.”

Magyar Tudomány, 2011. április.

kódex kulturális központ
Budapest, József krt 63.
2017. szeptember 15. (19 óra)

KÖNYVTÁRELLÁTÓ

Kállay Molnár Péter • Szanó Zoltán Ártala

EVELINFINK újnyugat BOZALM KÖR Nyugatplusz

FILIP TAMÁS

Szemébe nézni

A szürke ég örvénylő
csillagképekhez méri az időt,
szemedben kínai gyorsírás
száguld, és Braille-pontokból
álló kiáltványok hullámszakadnak.

Csak annyi biztos, hogy arról
az Atlantiszról van szó, ahol
éltünk, a tenger zenéjét
túlüvöltve, egy mítosz büntelen
lakói, szétpattanó buborékok.

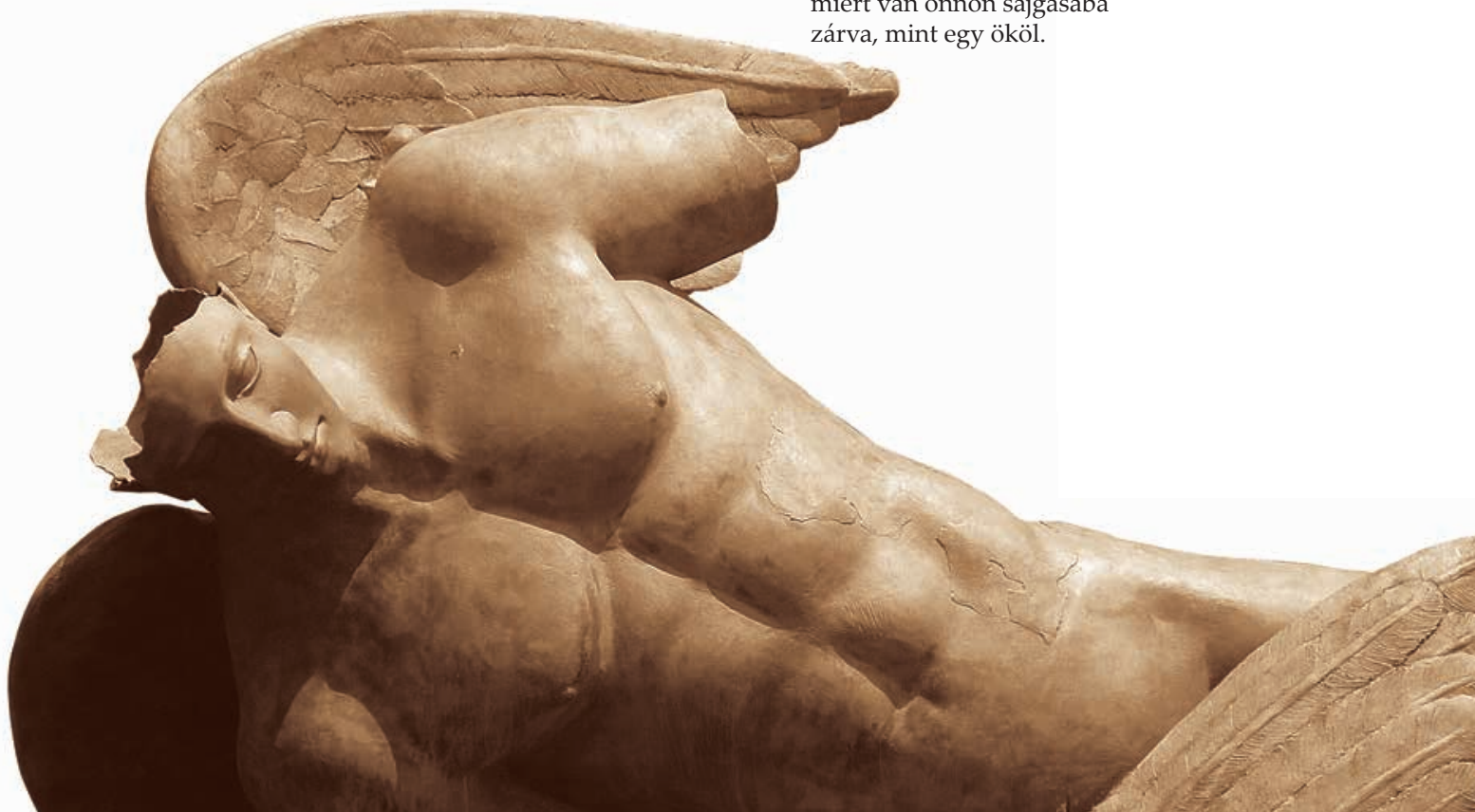
Az idő mindent legyalult,
csak a jósda maradt meg,
ahol egy öregasszony várta
vendégeit mindig hiába;
nem volt kinek jósolnia, mert
senki se mert a szemébe nézni.

És otthon, a négy fal között
mindenki kitalálta, mit
mondott volna szegény.
S amikor bekövetkezett
a ki nem mondott jóslat,
még jobban kerültük őt.

Készenlét

Az erkélyek, a hidak
és a tornyok félnek, hogy
téli álmából a földrengés
egyszer csak fölébred.
Hallják, hogy barlangjában
mocorog és morog.
Mi gyanútlanok csak
a lila kiütéseket látjuk
a felhőkön és a falakon.
Karantén herceg hajóit
a kikötőn kívül sárga
zászlók legyezgetik
negyven kerek napig.

És hova lettek a madarak,
ezek az elpusztíthatatlan
törékeny szerkezetek?
Csicsergés nélkül
maradnak a reggelek.
Halljuk az elgémberedett
villamoson, ahogy szótlan
gazdáikat kifecsegi a titkok.
Leszállok, várnak a kékre
festett ispotályban, hogy
megfejtsék, a szívem
miért van önnön sajtásába
zárva, mint egy ököl.

VÖRÖS ISTVÁN

Az erőltetett gyerek

Mikor az idő fogytán egyre idegesebb lesz,
s vándorló fájdalomként látod járkálni férjed,
hogyan végre lesz gyerek már, ő azzal kel és ébred,
azzal fekszik le melléd, és azért nem dohányzik,
már lassan negyven éves, és utódokra vágyik.
Te persze bízol abban, mint akit szárny emel,
hogyan nem hiába hívod, a legnagyobb sikert.
Siker, ha végre terhes lehet a negyvenes,
s ha kérdezed, miért nem? az orvos ideges.
Megpróbáltatod mindent, a lombikbébi-program
se volt elég ahhoz, hogy egy gyerek otthonodban
aludjon, bógjön végre. Csak meddő szél forog
a belső udvarokban, nem hoz a szilvafa
együttérzésből termést. Ez a világ szava.
Ó, hogyha hinni tudnád: nemcsak szivedben hordod,
de szíved alatt is majd, a kissrácot vagy kiscsajt,
ó, hogyha tényleg tudnád, hogy lehetsz egyszer boldog;
ha volna még reményed: A régi nagy verandán
egy kis roller zörögne, heverne ott egy szandál,
és egy-két játékállat, míg bent a hús szobában
már két gyerek aludna. Egy kisfiú s egy lányka,
így húl a strand után ki a gyerekbőr s a lélek,
te nem sírnál, nem szórnál hamis hálaigéket,
nyárvégi zaj aludna a fényvert kerteken,
a lomb között egy varjú ugrálna szentelen,
de te még azt se bánnád, ha almád csípkedi,
egy kis lapos edényben ételt tennél neki, –
de hisz lehet talán még! a hold ma újra nő!
ha nagyon akarod, hát lesz mindenhez erő!

KEÖMLEY ANNA

Éhség

**Egy álmos vasárnap reggelen a csöndes bala-
toni mellékutcában fehér fordmusztángxab-
rió fékezett le hangos csikorgással a ház előtt.
A hatásos belépőnek három hangos túlkölés
adott még nagyobb nyomatékot.**

A felturbózott motor karcos, nyers hangja akkor sem halványult el teljesen, amikor kivágódott a vezető ülés melletti ajtó, és az autóból egy feltűnően elegáns, hetven év körüli úriember ugrott ki. Élére vasalt fehér rövidnadrágot és hozzá tökéletesen illő, vajszínű, diszkrét csikozású tenisz felsőt viselt, amelynek felcsapott gallérja mára már az egész környéken a férfi védjegyévé vált.

– Itt a kenyér! – Attila lendületes frissességgel nyúlt a hátsó ülésen heverő hatalmas csomag után, és a házból álmosan kibotorkáló nő kezébe nyomta a közel hatvan centi átmérőjű óriáscipót. – Vigyázz, még meleg! Fél hatkor a péknél voltam, hogy enyém legyen az első sütés. Délben itt vagyok. Addigra engedjétek ki a húst, és rakjátok meg a tüzet!

A nő, kezében a háromkilós malomkerékkel, csak akkor kezdett magához térni bűnös hirtelenséggel megszakított álmából, amikor újra felbőgtek a hengerek, és a fehér tünemény elporzott a főút irányába.

Attilának az amerikai autók gyűjtése előtt a hajózás volt a mindene. Alig húszévesen kezdte. Dekbojként szolgált, mindenés fiúként, akit bárki ugráltathatott a fedélzeten, és akinek mindenkit ki kellett szolgálnia. Szorgalmasan végigjárta a ranglétrát, és az esze és a szerencséje a nappalos matróztól, a kormányos matrózon és a kárpenyeren át, egészen a bótszig, vagyis a fedélzetmesterségig vitte. Csalhatatlan szimatjának köszönhetően azonnal kiszúrta, ki a besúgó a fedélzeten; ki az, aki egy karton Marlboróért képes elárulni a kikötői fináncoknak a legénység egészének jelentős bevételt hozó csempészcigaretta rejtékhelyét. Társai különleges, látnoki képességet tulajdonítottak neki, és Attila úgy gondolta, nincs abban semmi rossz, ha meghagyja őket ebben a hitben. Sosem árulta el nekik, hogy csalhatatlan ösztöne pusztán éles logikájából fakad. Annak felismeréséből,

hogy csakis az lehet a besúgó, akinek kevesebb kikötői pecsét van az útleveleként szolgáló matriculájában, vagyis nem régóta hajózik, nem sok kikötőben fordult még meg. A régi hajósok megbízhatóak voltak, nem árulásból akartak meggazdagodni.

Már-már kóros tisztaságmániájának köszönhetően, számos praktikus higiéniai újítás bevezetése is a nevéhez fűződött a hajón. Gyermek-kora egyik kedvenc olvasmányélményéből, Jerome K. Jerome *Három ember egy csónakban* című regényéből vette kölcsön a relatív inkek módszerét, amelyet a matrózok szükségleteihez és a zord körülményekhez igazítva továbbfejlesztett. Első lépésként azt javasolta, hogy a másod- illetve harmad-, ne adj' isten negyedszorosított alsógatyák gyanús vonalkódjait fehér krétával tüntessék el, majd kidolgozta a „logzsinóron a hajó után húzás” módszerét, amellyel minden korábbinál tökéletesebb eredményt ért el. Leszámítva persze a hajó farvizén ólálkodó éhes halrajok támadásainak áldozatul esett darabokat.

A tehetség és a szorgalom meghozta gyümölcsét. Attila hamarosan kiérdemelte az „első kikötői alkusz” megtisztelő címet. Ez a hivatalos hajózási ranglétrán nem szereplő, de igen széleskörű tudást és tapasztalatot igénylő feladatkör magában foglalta az adott útvonal által érintett összes kikötő keresleti és kínálati pozíciójának beható tanulmányozását, valamint az aktuális árucseré lebonnyolítását a rendelések felvételétől, az ár kikalkulásától, a megrendelt áru átadásáig. Más szóval, Attila lett a seftelők kapitánya.

Karrierje töretlenül ívelt felfelé: a Bejrútban átvett mintegy kétezer doboznyi négyszínű golyóstoll Odesszában Zorkij és Kijev fényképezőgépekre cserélődött, amelyekért Kijevben jelentős tételben Csajka táskavarrógepeket kaptak, hogy Peloponnészoszon beválthassák őket női bugyikra, melltartókra és kombinékre. A kör végül mindig Bejrútban zárult, ahol megtörtént a pénzváltás és a végső elszámolás.

Attila vagyonszáma szépen gyarapodott. Olyannyira, hogy amikor negyvenévesen megismerte álmai asszonyát, gondtalan, fényűző

életet ígérhetett neki, ezért azon nyomban feleségül vette, és felhagyott a hajózással. Istenadta tehetségét a szárazföldön kezdte kamatoztatni. Beindult az autóbiznisz, amelynek egyik remekbe szabott tárgya rendszeresen felverte az álmos balatoni kisváros porát.

A fehér fordmusztángxabrió a hajnali becsapódást is felülmúló akusztikai élményt nyújtva parkolt le pontban déli tizenkettőkor a ház előtt. Attila az amerikai őserőt képviselő autohoz méltó magabiztos eleganciával lépett be a

kertkapun. Reggeli toalettjén mindössze anynyit változtatott, hogy felsőjét most kifordítva viselte, hogy színét megóvja a rá váró munka elvégzése során óhatatlanul ráhulló szennyeződésektől. Lépteit egyenesen a már vígan ropogó tűzhöz irányította, és rutinosan nekilátott a marhalábszárból készült bográcsgulyás elkészítéséhez a tizenkét tagú baráti társaság számára.

Gallérját természetesen most is stílusosan felhajtotta.

MORKUSZT TAMÁS

Mindenki máshol

Már nem beszélünk róla.
Azokról a régi nyarokról
kép sincs talán,
mit fészbukra rakjunk,
mikor a kertben gyűltünk esténként.
Gyerekként, vagy húszan,
szomszédok.
Éjszakáig, szülőbosszantásig.
Most csak Én ülök itt.
(De) a fák közt mintha lopakodna
valaki.
Ha a falhoz ér, nem lesz hunyó.
Csak a képzeletem játszik...

Már senki se lehet ott.
Mindenki máshol van, valahol.
Időnként megosztjuk.
Mert minket is megosztott valami.
Kíváncsiak vagyunk, irigykedünk, csodálkozunk,
csodálunk, támogatunk,
együtt örülünk.
De külön kergetünk álmokat.
Én lepkehálóval gondolatokat,
mások fegyverrel pénzhalmokat.
Máshogy játszunk...
Van, aki még mindig bújik.

Én már megtaláltam – önmagam.
Abban a kertben, amibe most új lakók érkeznek,
gyerekekkel, lakástámogatással,
akik már nem fognak bújócskázni.
(Online nem is lehet.)
A fákat meg kivágatják,
mert a medence most trendibb.
Feltekerem a locsolót,
amivel kergettük egymást.
Lezárom a gyerekkertet.
Hazamegyek, és bekapcsolom a légkondit.
Megnézem, van-e valaki odafent (neten, cseten).
Szomszédok.

BÍRÓ JÓZSEF
25 / SZÓVAL¹

akkortájt
bokorban
cirmossá
derekasan
ellenben
feledve
galamblelkű
hiába
Istenhez
ízesülve
jöllehet
komor
lévén
méltatlan
noha
otrombán
ócsárolták
persze
rühes
senkik
tehát
ugyanúgy
újrázzák
viszont
zömmel

25 / SZÓVAL²

Zöldörvénnyel
vétek
úgy
unalom
távola
semmint
rommá
pillog
ószeres
odaát
nélküle
még
lombtól
kivételes
jókor
így
Istenhez
ha
görnyed
fontos
ettől
de
cement
bizony
annyi

CSEHY ZOLTÁN
Túraútvonal

Körözget szépen, simít, kissé ügyetlen, de hetyke.
 Térkép nélkül is bejárja a tájat a túlforrósodott
 menedékházig, ahol már minden olajozottan megy:
 a vihar mint kultúrprogram, úgyszólván rutinból abszolválva.
 A meleg meglepő: megint veled tréfálkozik az évszak.
 A hangokra érdeemes
 figyelni, és akkor lesz patak is.
 Csókolj a számba madarat. Ha lehet, kicsit.
 Ott ül majd hosszan nyelvemen:
 s míg lehet, benntartom ügyetlen énekét.

MOLNÁR JÓZSEF

Bársonyos barakk

Nézem a kertet a villanó nyárban,
izzad az aszfalt is, mondják a hírek,
hús templomok imái közt a hívek,
az őszi rózsza kihordott hat ágat.

Hangyáknak fenntartott utakra érek,
a pistike tavasztól ősziig ázik,
a kardvirág a súlyától virágzik,
a szomszéd házból kirobban egy véreb.

Bő harmattal megöntözött a rózsza,
pár tetves eszme töviseit rágja,
a múltunk köszön, jelenünket rázza,
az eresz alatt elmállik egy tócsa.

Rozsdásodik a kert, a múlt örökség,
a legényvirág bársonyos barakkban,
a távolban egy dáliadús ablak;
hittem, a fürtös paradicsom zöldség.

Egy tátikabokor árul türelmet
a házfal és a járda közé hullva,
oroszlánszájjal pók leng, elsimulva,
s egy légy tucatszor követel figyelmet.

Nézem a kertem, csalán-szelíd-béke.
Egy ökörfarkkóró árnyékban görnyed,
az éjszakai álmaink ma szörnyek,
mondják, a múltunk jövőnk tükörképe.

Nézem a kertem, vegyszer – s igamentes,
itt körtefa, ott krizantén parázslón,
a föld teremtett sok vadon varázslót;
itt hallani a szív mélyén a Csendet.

CSEHY ZOLTÁN

Drágakövek

Ez a város az égből lóg alá.
Tizenkét drágakő hull ki a zsebéből.
A jelentés, a szimbolika ugyanúgy.
Látod, ahogy a Föld felé tart benne az élet.
Ahogy a felszínre fekszik,
hogy közelebb legyen a maghoz,
melyből megnyugtató vége sarjad.
Neked sincs gyökered, csak lábad.
Nem tudod leereszteni, ha zuhansz.
Úgy megszoktuk ezt a zuhanást:
ma zafír hull tátott szánkba,
holnap smaragd nő a csukottba.

Hangzó Nyugatplusz 3.

SZABÓ ZOLTÁN ATTILA szerkesztésében

A műveket előadja:

Lukács Sándor színművész, költő

Zene: Barta Gergely, Dóka Attila, Tépő Donát

Zenei producer: Petik András

Megrendelhető:

nyugatplusz@majorbt.hu, happycaroffice@gmail.com

LUKÁCS
SÁNDOR

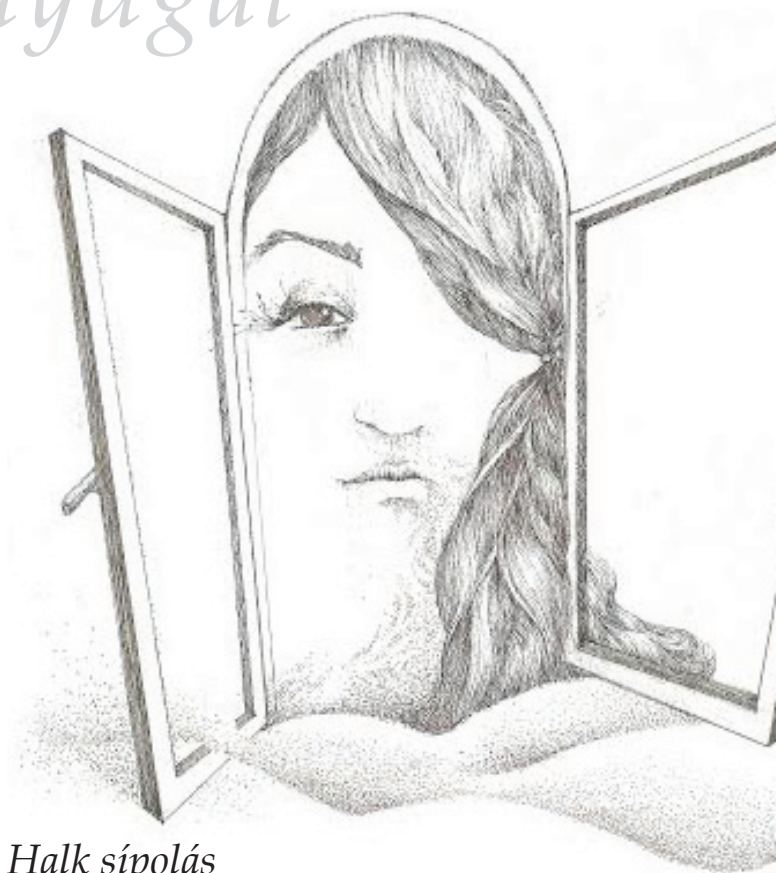
HEKL KRISZTINA

Libikóka

A párhuzamos univerzumok

elmélete szerint a mi világunk mellett más univerzumok is vannak, és ezekben ugyanúgy létezik idő, fahéjas palacsinta és világúr, és ha én most a számítógép előtt ülök, lehet, hogy a pontos kópiám ugyanígy helyezkedett el a saját székén, keresztbe tett lábbal, egy másik Budapesten. Szétváltunk a múltban, amikor ő nem tudott azonosulni az én döntésemmel. Mondjuk moziba hívtak, de nekem nem volt hozzá kedvem, a saját univerzumomban szépen hazamentem, ő a párhuzamos világában pattogatott kukoricát vett, és végignézte a Lars von Trier filmet a metálzenésszel, aki nem volt különösen szép a bozontos szakálla és a vádliján lévő tintakék, gótbetűs tetoválás miatt. A második énemnek elege lett az állandó keresgélésből, megalkudott a sorsával, elhatározta, hozzámegy a zenészhez és szül neki gyereket, örökre boldogtalanná téve mindkettejüket. A harmadik énem a másodikból született, amikor egy koncerten a metálzenész bemutatta a legjobb barátját, akinek nem volt se szakálla, se tetoválása, és sörből sem ivott annyit. Újszülött énem rádöbben, hogy tetszik neki a legjobb barát, és mivel a tiszta helyzeteket szerette, vonzalmát ott hon meggyónta a párjának.

A gyónás előtti percekben, mint egy hatalmas, osztódó sejt, kettéhasadt a harmadik univerzum, és ellökte magát a negyedik világot, amiben a negyedik énem inkább a kerülő utat választotta. Nem vallott be semmit, helyette titokban találkozott a legjobb baráttal, evezni jártak együtt és kirándulni, úgy tettek, mintha csak a közös érdeklődés kötné össze őket, és nem lenne mögöttes szándék. A harmadik énem elhagyta a metálzenész, egyedül maradt, csakúgy, mint az első énem, és most mindketten azon morfondíroznak egy-egy széken ülve, vajon hány párhuzamos Budapest létezik, belőlük csak egy van, vagy ők is másolatok, ha pedig az utóbbi igaz, merre járhat az eredeti.

Halk sípolás

volt kezdetben. Az adásszünet hangjára emlékeztetett, azonban a televízió felől nem jöhetett, hiszen a munkahelyen ültem. Az is feltűnt, hogy csak a jobb fülemben hallom, és mindenhová velem jön az idegesítő sisterség, együtt megyünk a konyhába kávé főzni, és a liftbe is elkísér. Elolvastam a szakirodalmat, és vettem egy doboz ginkgo bilobát. A tradicionális kínai gyógyászat már ötezer éve használja, biztosan jó lehet valamire, gondoltam. Akkor hagytam abba a szedését, amikor elém került az Oregon Állami Egyetem Népegészségtani Intézetének cikke, amiben leírták, hogy kutatásaik szerint a ginkgo biloba hatóanyaga agyérkatasztrófát okozhat.

Mivel nem szűnt a zúgás, elmentem orvoshoz. A fül-orr-gégész nem látott gyulladást, ezért továbbküldött más szakrendelésekre. Hamarosan megtudtam, hogy a vérképem megfelelő tartományban van, a vérnyomásom ideális, és a szívritmusom sem tér el a normálistól. Egy magánrendelésen megmérték a fülzúgás frekvenciáját is, 7000 Hz-et mutatott a műszer, a probléma azonban az volt, hogy a vizsgálatot követően tücsökciripelést hallottam, ami sokkal idegesítőbb volt, mint az egyszerű fülzúgás. Agyértágítót írtak fel. A gyógyszerrel úgy éreztem magam, mintha ötven fokos hőségben bukkósiskot húztak volna a fejemre, és ezzel egy időben felültettek volna egy libikókára. Néhány

kollégám összefüggésbe hozta a fülzúgást a fogászati problémákkal. Eleinte hihető volt ez a magyarázat is, a bal alsó bölcsességfogam ferdén nőtt, úgyhogy elmentem kivetetni. Amíg a fogam helye gyógyult, tibeti hangtál zenét hallgattam, hogy elfedjem vele a ciripelést. A nyári szabadságolások ideje alatt váratlan dolog történt. A fülcsengés elhalkult, majd egyszer csak önmagától megszűnt. Végre ismét tudtam aludni. A sípolás Marikával együtt tért vissza, aki a három hetes törökországi nyaralását követően munkába állt, leült a tőlem jobbra, és a szokásos nyávogó hangján értetlenkedni kezdett.

Ketten jönnek

elém a reptérre. Időben érkezem, nem kell várni a futószalag mellett, kézipoggyász van nálam, magam után húzom. Kérésre, sőt könyörgésre sem adom oda a fekete hajú, magas férfinak, akivel megbeszéltük, hogy fekete színű céges autóján hazavisz. Látom rajta, hogy büszkén feszít, most is frissen vasalt ing van rajta és fekete bőrcipő, nagyon büszke a szép, csíkos ingjeire, gyűjti őket. Engem taszítanak az ingek, amit trikó nélkül hordanak a középkorú, megereszkedett férfiak. Magasra emeli a fejét, arcán gőgös mosoly jelenik meg, talán azt gondolja, végre megadom magam és birtokolhat, nem tudja, hogy abban a pillanatban döntöm el az ellenkezőjét. Felszínesen megölelem őt, és kimegyünk a parkolóba. Néhány méter gyaloglás után meglátom a szürke kocsit. Összeszorul a mellkasom, és nedves lesz a tenyerem. Azé a szőke srácé a kocsit, akivel nemrég szakítottunk. Mondtam neki, hogy ne jöjjön elém, ne fárassza magát, éjfélre ér be a gép, másvalaki majd hazavisz, egy haver, semmi különös, csak felajánlotta. Ahogy megyünk a fekete hajú férfi céges autójához, hirtelen megsajnálom a szőke hajú fiút. Biztosan szeret még, képtelen elengedni, különben nem lenne itt. Imádkozom, hogy a fekete hajú gyorsan fizesse ki a parkolási díjat, és induljunk. A fekete hajú nem sieti el, nincs nála elég apró. Idegesen tépem fel a pénztárcámat, az érméket nem fogadja el a gép. Ilyenkor az automata oldalához kell dörzsölni a fém kétszázast és újra bedobni, mondja. Dörzsöli a kétszázásokat, a szürke autó időközben megérkezik. Hatalmas fékcsikorgással áll meg előttünk, a szőke hajú srác kiszáll. Tanácstalanul állok, döntenem kell. Odamegyek hozzá, és átölelem. Kezembe nyom egy papírszatyrot, reggelit hozott nekem, rizstejet, szalámit, erre a másik férfi biztosan nem

gondolt, csak ő. Legszívesebben ölelném őt sokáig, de nem lehet, a fekete hajút is megsajnálom. Megfogom a papírszatyrot, beteszem a fekete kocsit a csomagtartójába, a másik papírszatyor mellé, amiben szintén van rizstej és szalámi.

A fekete hajúval aznap este látjuk egymást utoljára, a szőke hajú srác boldogan szerzi vissza tulajdonát. Ki akar békülni, mondja, a nyakához bújok, mélyen beszívom az illatát, Hugo Boss. Azután napokra eltűnik. Egy hét múlva csak annyit felel, nem tudja, hogy mit akar.

Sziklaormon

volt a hely, magasan az Indiai-óceán felett. Alattam dübörgött a víz, sisteregve dobta partra a göcsörtösre mart, emberfej nagyságú köveket. Fenn, az orom tetején mozdulatlanra dermedt horgász ült, konzervdobozra tekert zsineggel próbálta kihalászni aznapi vacsoráját. Pénz nélkül, magányosan bóklásztam, úgy éreztem magam, mintha bezártak volna erre a helyre, ahol merőlegesen süt az egyenlítői nap, és nincs árnyék. Ahogy ott sétáltam, néhány lépcsőfokra lettem figyelmes, a sziklaorom oldalába vájhaták még régen. Azóta felverte a gaz, szemét hevert körülötte, üres chips-es zacskó, pillepalack, cigarettásdoboz, rozsdás szög. A lépcső hívogatót, vezetett, egyenesen a sziklatömb belsejébe vitt. A barlang bejárata tágas volt, előtte narancssárga napernyő állt, a bejárat fölött angol nyelvű, figyelmeztető tábla: Menstruáló nőknek tilos a belépés! A hatodik napon voltam, és nem akart szünni. Azon tűnődtem, mit tegyek, mi lesz a következménye annak, ha mégis átlépelem a küszöböt. A bejáraton túl derékvastagságú, viaszszínű sztalogmitok meredtek, valaki fehér- és aranyszínű szoknyába öltöztette őket. Odébb faragott nőszobor állt és egy oltár, pontosan azon a helyen, ahová a sziklahasadékon keresztül bejutott a napsugár széles, vakító fénypázmája. Az oltár ágy formájú volt, tetején urna, talán vasból. Alaposabban körülnéztem, és a barlang egyik szegletében seprút és lapátot találtam, ekkor vettem észre a rendet és tisztaságot.

Most villamoson ülök, Budapesten, pedig inkább a templomban kellene lennem. A szerelvénnyel elindul, a Golgota tér következik. Kinnézek az ablakon. A gyommal felvert sínek és térkő kockák elindulnak visszafelé, és velük együtt az elhajított chips-es zacskó, pillepalack, és cigarettásdoboz. Megszédülök.

BOLEMANT LÁSZLÓ

beszt-of-negyvennyolc átirat

az idő megfeszített húrjain
 isteni pózba dől(ve)
 a változás izmain elmereng
 évek sziklaszilánkjából
 épített sztúpák erdejében sétál
 zavaros vizek hangjaiba (menekül) örökök(ve)
 kabátja meleget ígérő üvegvas
 jelene térbe zuhanó felismerés
 hogy lehet ez a táj annyira áthatolhatatlan?
 hogy egy (minden) pillanatában a hosszú évek
 egyetlen összezsugorodott pontba omlottak
 roppanás
 porszemeket (gyűjtse)
 tömör
 a következő (összes) pillanatban ilyen porszemeket gyűjtöttem, melyek
 mindegyike tömör
 mint a nagyító fókuszpontja
 a nyári réten, hanyatt dől(ve), az égboltra bámul(va)
 (mit kezdjek ennyi elképzelt szerelemmel?)
 elámulok, hogy milyen kicsi a világom,
 és milyen kevés elég a túléléshez.
 egy rugós kötelet engedek le magamnak,
 de lenről nem érem el a végét.
 a gyermekkor önfeledt egéből lóg alá
 a fejem fölött.
 szédítő ránézni is.
 ahogyan lengedez. a gyönyörű időben.
 s hogy. tisztán. látok. mindent.
 mint anyu nevetésében – nyári délután van itt.
 a távoli zajok között
 repülőgépek zúgása
 a vitorlázó gép suhanása és az airbus rezonálása közötti spektrum grafikonjának
 vonalkódját ejti ki öléből az égbolt
 s a légifolyosók tovább tátognak üresen, mint a pontyok
 (alatta) a teraszon vacsorázom
 és ebből nem látok semmit
 csak érzek valami nyomasztót
 mint amikor álmomban nem bírom a lábamat felemelni, hogy elfussak.

CSONTOS MÁRTA

Ég és Föld határán

A szél elfújta a lángot,
valami hideg örület
lappang a lombok között.

Tört lepkeszárnyak a
keréknyomokban, sodródó
hangok a délutáni porban.

Én pedig várom Godot
jeladását, de szembeszéllel
káromkodva, földközeli
úgyis hiába őrködök.

Arcod hideg, már a korod
is meghatározhatatlan,
tested feketébe mosott
esendő balladai árnyék.
Isten udvarába készülsz
valami nagyszabású ünnepre,
s ahogy lépsz, a folyók
megsüllyednek, a galambok
elejtik az olajágat, s te is
ott körözöl az angyalokkal,
mert egyedül maradtál
végleg – távoli, földre néző
társtalan csillagkép.

DEBRECZENY GYÖRGY

az ember szeret

Thomas Bernhardnak ajánlva

az ember szeret tanulni
de nem minden ember
szeret tanulni

az ember szeret beszélgetni
mert abból mindig lehet tanulni
de nem minden ember szeret

van aki jobban szeret
másokat utálni utálkozni
mert azt tanulta meg

és legfeljebb
erről az utálatról utálkozásról
hajlandó beszélgetni

Törzsasztal Szabó Zoltán Attilával

Fővédnök: **Dúzi Tamás**, az év bortermelője (2014)
Nyugatplusz csütörtök esténként (21.30h)

„Szabó Zoltán Attila író, költő, a Nyugat Plusz alapító-főszerkesztője a FIX TV stúdiójába olyan művészeket invitál, akik értékeset alkotnak, vagy részesei, ihletői művészi együttműködéseknek, akik hivatásuknak tekintik szakmájukat.” (Port.hu)

VASS TIBOR

Ha kikapcsolják a kéket

Az El, Kondor, pláza idejéből

Ha kikapcsolják a kéket,
élénkebben él Anna szeme,
énkebben
a milyen volt, a nem tudom már.
Az énkebben elkezdd jelenteni
valami kékfélét,
az ég is, ha szókes.

A nem kell helyett
ritkábban kell mondanom,
nem kék.

Kakharisnyának fognak hívni
az irodalmam iránt érdeklődő nők
közül párat,
szókes égük rendre szürkébe torzul.
A boldogságnak kakmadara lészen,
megszűnik a Kondor-kék,
kakszakállú lesz egy herceg nőgyára.

Nincstelenné válnak a kékfestők.
Sárgává sárgulnak kékrókák,
végre a hétzenés kvarcórák,
kapucsengők közelében sem kell
hallgatni többé a Kék Duna keringő
idegkékő feldolgozásait,
a száraz kékfrankosról át kell állnom
félédes sárgamuskotályra.

Akik éppen kéktúrán vannak, eltévednek,
izzadva éhen halnak,
vagy éhezve fagynak halálra.

Nem tudni, énkebben melyik mama
mit old az ég vizében,
milyen szemüket mikorra hunyják le végleg
a kék nélküli egek.

DEBRECZENY GYÖRGY

egyszerre az összeset

Thomas Bernhard nyomán

akasszák föl
akasszák föl
ezt a festményt a nappaliban
ti vagytok rajta királyok

az üres falak üresek
az üres falakat besorozzák
az üres falak bevonulnak
a művészettörténetbe

akasszák föl az ingaórát
a szép herendi tányérokot
a csodálatos cseh teáskannát
a svájci gyapjúalsónadrágokat

legszívesebben
azonnal felhúznám
az ingaórát
és a svájci gyapjúalsónadrágokat

egyszerre az összeset
itt a nappaliban felpróbálnám
az éjszakát
de hát ez mégsem lenne illendő

akasztás idején

VASS TIBOR

Ha kikapcsolják Dinnye kutyámat

Az El, Kondor, pláza idejéből

Ha kikapcsolják Dinnye kutyámat,
elszemtelenednek a tyúkok,
nincs ki velem lábhajtsón,
nincs ki velem lábbehaj, nincs ki velem lábbajhej,
nincs ki velem lábbbbehaj –
szóljon egy-egy kiszököt. Szólj tillárom, szólj haj.

Ha azt mondom, sssuhanás, Dinnye,
nem mozdulnak, csak égimeszelő csigaszemek,
behúzódnak, akár egyes macskák
szobámba télére. Tillárom, haj.

Fülét nem rágcálja,
lábát a kuvaszkámnak nem csipkedi senki.
A mentők unottan szirénáznak,
nincs, aki hét határban
ilyen magas tartományokban visszavonyítson,
a dallamot se lesz lejegyezze senki,
verslábba a tilláromhaj. Nincs kinek mondjam,
szép vagy, vonyítóm,
de ugye tudod, hogy viccelek.
Nem csúfolkodhatok,
hogyan én a világ legcsúnyább kutyája.
Nincs ki úgy nézzen rám, ha mondom.
Nincs tillárom. Nincs haj.

Ha padra ülök, nincs ki mellém ugorjon,
illetlen ölembe hajtsa csúnya fejét.
Nincs kinek szájába rágjám,
nem ölem egyetlen, hanem ahogy hajtja.
Haj, azt a szuszogást adja, amikor ölelem.
Tillárom, azt a szaladást,
ha sssuhantatom a kóborlók után.

Amikor a Dinnyés verset olvasom fel,
még az is lehet, lábba könnyedek,
lábilag lesz úrrá rajtam a zsidbadás,
könnyen a kikapcsolt Dinnye után sóvárgok,
csak adná az ég,
a képtelen,
vissza nekem őt.
Adná vissza tilláromat, adná hajamat,
Dinnyémet, hogy csúfolhassam még.

**HORVÁTH GÁBOR
MIKLÓS**

zuhanás

kamaszkorban hatalmas karcsapásokkal
szédítő magasságban rója köreit
a házak hidak hófödte hegyek felett
álmában az ember mint a gólyamadár
a magasság és a szárnyalás élménye
később teljesen váratlanul elmarad

kézzelfogható változással csak ritkán
ajándékoz meg a repülés öröme
inkább a csalódás okoz ébredéskor
fájdalmat a szemetes poros aszfalton
araszolgatva folytatódik tovább az
élet nincs lehetőség közel férközni

a fenti világhoz ahonnan szemlélve
olyan világosan elválnak az ocsú
a búzától olyan egyértelmű merre
kell repülni és olyan gyönyörű minden
isteni hely fentről eltöprel az a sok
akadály ami gúzsba köti az embert

ami magyarázatot szolgáltat arra
ne reménykedjünk ne próbáljunk meg semmit
hiszen nevetségessé tesszük magunkat
nevetségességünket későn vállaljuk
amikor halottaink küldenek élni
halálos nyugalomban meghalni talán

TŐZSÉR ÁRPÁD

Ágyúk, virágok között I.

Naplófeljegyzések 2010-ből

Pozsony, 2010. január 1. A rádióban tolmácsok nyilatkoznak mesterségük szépségéről és buktatóiról. Tetszik, ahogy valamelyikük a pápánál való „előfordulását” (sic!) így írja le: állni, állni, súlyos ezüstben, fuldokolni a fáklyafüstben. S közben nem említi Ady nevét, nem hivatkozik az Ady-vers ismeretével: a verssort simán a kommunikációja részévé teszi. De közben így persze a pápa környezetét a stílussal, költői erővel is megjeleníti, jelezve, hogy a tolmács mindig a beszédhelyzetet is „tolmácsolja”, nemcsak a nyelvet magát. – Egyébként pedig az új esztendő első napján a *Varázshegyet* olvasgatom: a helyenként meglehetősen teoretikus, sőt ideologikus igazságok tömegét meghökkenítő, lélektanilag pontos, realista megfigyelések ellensúlyozzák és hitelesítik. Példa: Settembrini és Hans Castorp a személyiség mibenlétéről cserélnek eszmét. Amit a személyiségről magáról mondanak,

az nem valami új dolog, de ahogy mondják! – szóval a példázataik revelálóak. Hans a gazdag holland kávéültetvényest, Peeperkorn súlyos személyiségnek tartja, Settembrini „ostoba öregembernek”. Hans Castorp sematikus-gyanús kiselőadást rögtönöz a személyiségről mint feltétlen emberi értékről, amely túl van az okosságon és ostobaságon, és az érzelmek misztériumához közelít. Aztán elhallgat, „...egy kicsit félt a bíráló némaságtól, amely elhallgatását követi majd, hogy ideje legyen elszégyellnie magát. Így történt most is, Settembrini úr hagyta, hogy a csend elvégezze a munkáját, azután szólalt csak meg.”

A tanítvány (Hans Castorp) nem az elméletekben, hanem a megfigyelésekben erős, de *pars pro toto* ilyen: a regény alaphelyzetét is példázta. A mű kicsit mintha végig az elméletek pengeélén táncolna, de a helyzetek és alakok elevenesége mindig megmenti a tézisesség veszélyétől. De persze rosszul mondom, igazságtalan vagyok a nagy műhöz: nem megmentésről van itt szó, hanem az elbeszélő remekléséről.

Thomas Mann találja föl az „okos regény” műformáját: alakjai úgy bölcselkednek, hogy az sohasem unalmas: a környezet mélységes lélektani hitelének köszönhetően szinte az eszmék is élőlényekként mozognak, cselekszenek. Lássunk még egy példát! Hans később így érvel a maga személyiségfelfogása mellett: „Ültesse a szoba egyik sarkába Herr Naphtát, és tartasson vele előadást Nagy Gergelyről és a civitas Dei-ről, igazán rendkívül figyelemreméltó lesz... és a szoba túlsó sarkában ott áll Mynheer

Thomas Mann 1875–1955

Peeperkorn a furcsa szájával, magasra vont homlokredőzetével, és nem mond egyebet, mint: »Föltétlenül! Engedje meg... El van intézve!« És meglátja, az emberek Peeperkorn köré gyűlnek majd, valamennyien ököreje, Naphta pedig egyes egyedül ül ott az okosságával meg az istenállamával, holott olyan világosan fejezi ki magát, hogy az embernek a velős csontjába hatol, ahogy Behrens mondani szokta...” És bizony Settembrini úr erre csak a tekintély felsőbbségének rosszállásával tud reagálni: „Szégyellje magát, hogy ennyire imádják a sikert!”

Január 3. Nővérem kéziratos visszaemlékezéseit olvasom és másolom gépbe. (Csa-

ládunk minden tagjában volt valami gyónás-kényszer: mintha bűnnek éreztük volna, hogy élünk, olyan bűnnek, amit „be kell vallani”, meg kell gyónni. De mindennek nemigen volt köze a vallás „eredendő bűnéhez”, mi valamiféle „világi bűntudatban” szenvedtünk. Apám, anyám, Pista és Géza testvérbátyám is írt naplót és verset, s most, öregkorára, íme, Helénke nővéremből is kibújta a „konfesszionalista”.)

Közben, fél füllel a rádiót hallgatom: Kalocsa érseke, *Bábel Balázs* beszél. Azt mondja: érezzük, ahogy múlttá válunk. – Nem elmúlunk hát, hanem múlttá válunk. Kitünő szó: *múlttá válunk*. Helénke „emlékiratait” olvasva én is pontosan ezt érzem: múlttá válik apám, anyám, testvéreim, egykori családom. Ezt a múlttá válást nagyon sokáig nem tudtam elképzelni: a család örök jelenként élt körülöttem még akkor is, amikor tagjai már nem éltek. Nem éltek, de nem tudtak meghalni, nem úgy, mint nagyszüleim, dédszüleim és a még régebbi őseim. S nem értettem, miért. Most értem meg, amint a nővérem történeteiben magam is múlttá válok: az egykori felmenőim azért tudtak *meghalni*, mert anyám és apám elbeszélései, történetei múlttá tették őket. Mert múltképző ereje valamiképpen csak azoknak a családi és egyéb mikroközösségbeli történeteknek van, amelyeket divatos szóval újabban *oral history*knak nevezünk. Ezek az *oral history*knak valamikor nem felkérésekre, megrendelésekre születtek, hanem a napi kommunikáció részeként, a legtermészetesebb módon, a jelen kiterjedéseiként.

Ma a jelenünknek nincsenek időbeli kiterjedései, sem előre, sem hátra. Mi már nem múlttá válunk, csak elmúlunk. Sőt kimúlunk. Múlt és jövő nélkül. Mint az állatok. – De vissza a nővéremhez! Kilenc évvel idősebb nálam, azaz ő már felnőtt volt, amikor én még gyermek voltam. A háborút és a háború utáni szlovákiai magyar „vészorszakot” például én még valamiféle félálomban éltem meg (csak történetek velem a dolgok, lebegtem a történések fölött), ő már felnőttként vett részt a történetekben. A leírásai tárgyilagosak, s van bennük valami naiv tapintatlanság, magával s másokkal szemben is. Nem akarja alakítani a történeteket, az általa elmondott történeteket nem zavarja az emlékezés szubjektivitása (szentimentalizmusa), s ezzel háborzongatóan átélhetőkké, mintegy jelenidejű múlttá válnak. Elbeszéléseiből kiderül, hogy apám csak azért szöktette át a család-

dot 1947 februárjában Magyarországra, mert a falu teljhatalmú szlovák „komisszára” szemet vetett az akkor húszéves nővéremre, állandóan pisztollyal fenyegette, s végül bosszúból feltette az egész családot a Csehországba deportálandók listájára. S ahogy Helénke mind ezt leírja, az maga a történő dráma, profi író sem tudná hatásosabban megformálni. S talán pontosan azért oly hatásosak a jelenetei, mert ő nem akar semmit „formálni”, ő a formálatlan tényeket rakja egymás mellé. S azok torokszorítóak.

Ahogy nálunk, a színmagyar faluban a háború után a szlovák és cseh megszállók: a rendőrök, fináncok, katonák viselkedtek, az csak most világosodik meg számomra. És csodálkozom magamon, hogy nem üvöltök a megaláztatottságtól, vagy magyar Wiesenthalként nem állok be a háború utáni szlovák nácik kéréseivel, üldözöjének. (Milyen jó lenne, ha a kezdetektől halálig jegyeznék valaki vagy valami – mondjuk egy ránk szerelt „fekete doboz” – az életünk történéseit. Egészen más lehetne az önértékelésünk.)

Január 12. Ma délután bent voltam a tanszéken. A német tanszék fiatal, agilis tanára, *Jozef Tancer* gondolt egyet: meg akar tanulni magyarul (ezen a nyelven ez idő szerint egy szót sem tud), és stúdiuma alapanyagául éppen az én verseimet választotta ki magának. A *Parisz* c. szövegemmel kezdjük. Már az első sornál megáll a tudományom: „*Zsarolja ölével szép forrásnimfa*”. Magyarázom a több nyelven beszélő Jožko barátomnak, hogy a „*zsarolja*” itt ún. tárgyas ragozás, a *-ja* a szó végén ugyanazt jelenti, mint a szlovák nyelvben a „*ho*” (jelentése: *őt*): *vydiera ho – zsarolja őt*, csak a magyar nyelvben az „*őt*” (*-ja*) alakot közvetlen az igéhez tapasztjuk. Igen, ez rendben, ez az ún. agglutinációs elv, erről természetesen ő is tud. – Megyünk tovább. A második strófa így folytatódik: „*Bűvöli gyakran egy távoli látvány*”. A „*bűvöli*”, mondom, ugyanaz a tárgyas eset, mint a *zsarolja*. Jožo értően bólogat, de azért megkérdi: ha ugyanaz az eset, akkor miért nem *-ja* a rag itt is és miért *-i*?

S meg vagyok löve: nincs az a Grétsy László, sőt nincs az a Lőrincze Lajos, aki ezt a kérdést logikusan és érthetően meg tudja válaszolni. Következésképpen Jožo Tancer barátom tőlem nemigen fog megtanulni magyarul.

NAGY LEA

A költő és a nyár

*Vörösen izzik a bor poharam alján,
recsegve szakadt le az égből ránk a nyár.
Cipóm repedéseit olvadt aszfalttal
vonta be, egyenletesen, hogy ne látsszon,
hogy sebes a talpam. Kézen fogott, majd két
arcomra csókot nyomott. „Élvezz, míg tartok”.*

És én élveztem őt, nem tudod, mennyire
szabaddá tett, nyomorult gerincemről mint
könnyű lufit, úgy emelte fel az összes
terhet, csak hogy a sztratoszféra peremén
szétrobbanjon, hangtalan halált haljon ott,
hol senki nem látja már, csak egy férfi és
egy nő. Újra csókolt minden nap mindegyik
reggelén, éjjel ő takart be, csak hogy ne
fázzak, ő ült mellém a könyvtárban izzadt
szagával, miatta lett vörös a hátam, és én élveztem őt.

Vörösen izzik a bor, poharam alján.

NAGYGYÖRGY ERZSÉBET

Mint a nyári szél

Mint a nyári szél a szívem úgy pörög,
égi rokkán csendben csillagfényt szövök.
Földünk rozsdás, ferde ívű tengelyét,
lelkemnek homályló, habzó tengerét,
újra, léttől csillogóra fényezem.

Újnyugat, 2012

SZÜGYI ZOLTÁN

Idill

*Leülök. Szembe
az örökkévalósággal.
Szemembe vakít a jóság.
Lábfejemre vetül a szép
árnya. Igazság matat
a szederindák között.
Szeretet borul a málnabokrokra.*

*Kertem előtt
megtorpannak az emberek
és riadtan kérdik: mi történik itt?*

tama
tailor made solutions

www.tamaso.hu

Kis példányszámú könyvek és
újságok gyártásának specialistája

SPANGEL PÉTER

Aki belehalt az Aidába

Minden idők legfiatalabb magyar operaigazgatóját harminchárom évesen nevezték ki a Magyar Királyi Operaház élére. Az első világháború után a csőd felé sodródó dalszínházat, a rendelkezésére álló tíz esztendő alatt talpra állította, megreformálta Radnai Miklós.

A fiatalon elhunyt Radnai Miklós (1892-1935) születésének százhuszonötödik évfordulója alkalmából, dokumentumértékű fotográfiákkal, megsárgult színlapokkal kiegészített hiánypótló kötet látott napvilágot. A mű végigkíséri az 1892-ben született kritikus, zeneelmélet-tanár, komponista, *Az infánsnő születésnapja* című táncjáték szerzőjének életét a halála előtti estéig, amikor az Aida volt műsoron...

1935. november 3-án az Új Magyarország így foglalta össze a direktor utolsó boldog óráit: „A vasárnapi Aida előadáson a legmelegebben Radnay Miklós, az operaház igazgatója tapsolt a kitűnő szereplőknek. Felkereste öltözőjében Némethy Ellát, a vendégszereplő Németh Máriát, gratulált Székely Mihálynak és Svéd Sándornak. Pirospozsgás arcával, mint a ki-

csattanó egészség eleven példája, hajolt ki igazgatói páholyából. Mindenkinek feltűnt, milyen jókedvű, csaknem elégedett, s dehogy gondolta volna bárki is, hogy másnap reggelre örökre lehunyja a szemét.”

Működésének tíz éve alatt a legendás igazgató műsorra tűzte Debussy *Pelléas és Mélisande*-jét, Verdi *Falstaff*-ját, a Wagner-ciklust, ifjúsági előadásokat, balettprodukciók egész sorát. Nevéhez fűződik Kodály *Háry Jánosa*, és *A tenor – Dohnányi*-től. Radnai igazgatósága alatt indult Ferencsik, Solti, Márk Tivadar jelmeztervező és Nádasy Kálmán rendező pályája. A kiváló szerkesztésű, nyolc fejezetből álló, 204 oldalas kötet több, az operarajongók által sem ismert érdekességgel szolgál. Radnai igazgatásának első évadában szervezték meg például az első, élő rádióközvetítést az Operaházból (*A cigánybáró*, 1925. december 5.) Ezzel a premierrel vezette be a direktor a kettős szereposztás rendszerét, amely „megteremti a művészi verseny légkörét”.

(Karczag Márton, Szabó Ferenc János: *Megfelelő ember a megfelelő helyen – Radnai Miklós, zeneszerző és igazgató – Opera 2017*)

VÁLTSON DIGITÁLISRA!

Olvassa a Nyugat Plusz magazin digitális változatát!

your digital media
Dimag
dimag.hu

interaktív
tartalmak

folyamatosan
bővülő kínálat

IPad, PC, OSX
Android, Win8

FIVE INTERNATIONAL KFT. // UGYFELSZOLGALAT@DIMAG.HU

BOZÓK FERENC

„Látott már lepkét a gyertya körül keringeni?”

(A Columbo-hatás)

Mi a közös Columbo hadnagyban és Dosztojevszkij hőségben, Porfirij Petrovics szentpétervári vizsgálóbíróban? Hogyan hatott egy világirodalmi remek a legendássá lett televíziós krimisorozatra? – ez vizsgálatom tárgya.

Ki ne ismerné a bohókás, szórakozott nyomozó, Columbo hadnagy jellegzetes attribútumait? Viseltes ballonkabát, alatta drapp öltöny krémszínű ing, zöld nyakkendő. Elmaradhatatlan szivar a kezében vagy a szájában. Kopott Peugeot 403-as, tragacs kabrió. „Kutya” névre hallgató, tohonya basset hound kutyája (ezzel a kutyával, valamint szivarjával álldogál a képzelt hadnagy szobra Budapesten az V. kerületben, a Falk Miksa utcában), és egy sosem látható felesége, akire ugyanakkor minduntalan hivatkozik.

Személyiségének jellegzetessége továbbá a távozás utáni baljós visszafordulás, azzal, hogy még valami apróság az eszébe jutott. Ez az „apróság” mindig lényeges nyomozati mozzanat, ami megdöbbeneti, zavarba ejti a gyanúsítottat. A ma is igen népszerű, és nap mint nap a képernyőn látható Columbo-epizódok jelentősen eltérnek az egyéb krimiktől abban, hogy itt a néző számára a bűntény eleve adott. A film elején a néző már mindent tud, Columbo viszont semmit. A néző számára az izgalmat az adja, hogyan, milyen csavarosan fejti fel a rejtélyt (rejtvényt?) a zseniális nyomozó.

Columbo legendás filmtörténeti alakját Richard Levinson és William Link teremtette meg a hatvanas években. A detektív televíziós figurája már 1960-ban feltűnt az Egyesült Államokban, a Chevy Mystery Show-ban, ám akkor még nem Peter Falk, hanem Bert Freed alakította.

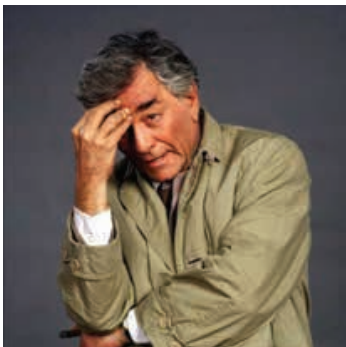
Ugyanez a figura két évre rá a színpadon is feltűnt (*Prescription: Murder: A recept gyilkosság*) Thomas Mitchell alakításában. Ugyanezt vitte televízióra az NBC tévés társaság 1968-ban, és ekkor már Peter Falkot találták meg a szerepre. Azután jött a nagy széria, bár az epizódok száma nem is olyan óriási: mindösszesen 69 készült 1968 és 2003 között.

Érdeemes szót ejteni azokról a művekről és karakterekről, akik modelljei voltak, úgy mond „megágyaztak” Columbo karakterének. A Peter Falk által megjelenített figurában rejtezik egy Sherlock Holmes, de Chesterton csetlő-botló jámbor Brown atyája igénytelen külsejével, kopott reverendájában és elmaradhatatlan esernyőjével, lelkipásztorként szerzett lélektani tapasztalataival ugyan csak közeli rokona.

A Los Angeles-i hadnagynak az irodalomtörténeti köztudatban elfogadott, egyértelműsített primer mintája egyértelműen Porfirij Petro-

vics, a szentpétervári vizsgálóbíró, Dosztojevszkij *Bűn és bűnhődés* című regényében. Porfirij úgy bánt Raszkolnyikovval, Aljona Ivanovna, az uzsorásnő gyilkosával, mint a hálóját szövögető pók a léggel. Mozdulatlanul áll a pókháló közepén; engedi, hogy a légy gyanútlanul röpködjön kedvére a pókháló vonzásában, ám amikor beakad, kíméletlenül beteke-ri, bepányvázza, bekebelezi áldozatát. Father Brown, Porfirij Petrovics és Columbo esetében egyaránt fontos, hogy az igénytelen külső, az eszköztelenség és a látszólagos egyszerűség csupán álca, valójában mindegyik briliáns elme, akik nem a látszatra „utaznak”...

Porfirij így vall erről a *Bűn és bűnhődésben*: „Az éles elme pompás dolog, én is azt mondom, kedves uram, a természet ékessége, életünk öröme! És

„micsoda bűvészmutatványokra képes néha!” Columbo, amikor a bűntény kiderítése, felfejtése után az önmagát megadó gyanúsított megdicsérei az éles eszű nyomozót, csak ennyit mond: „Semmiség, csak a munkámat végeztem.”

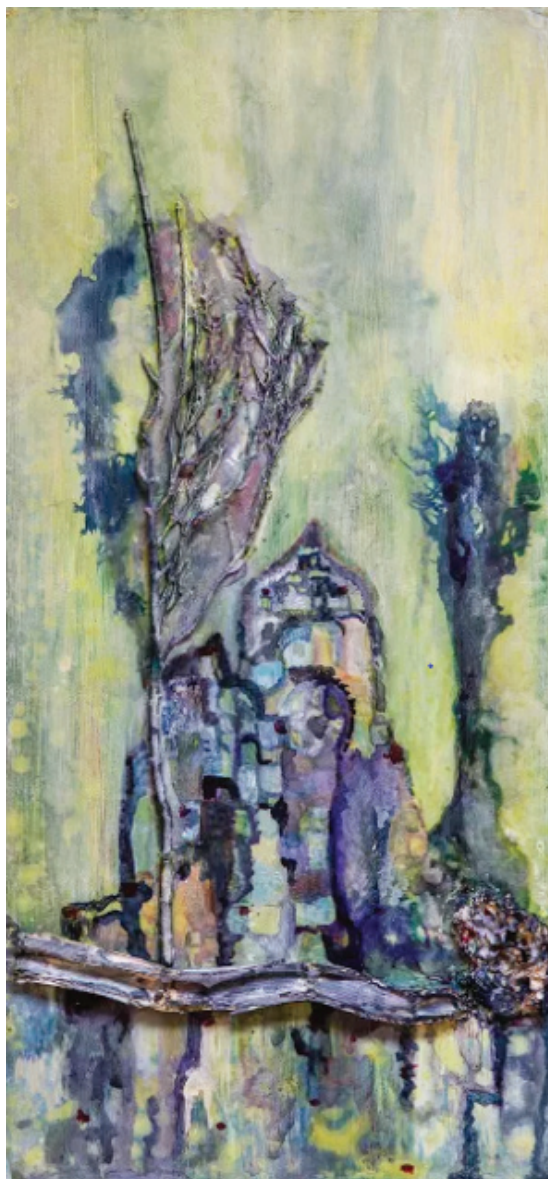
Porfirij szinte szánja Raszkolnyikovot. A regény végén, amikor áldozata feladja magát, értő gyóntató atyaként moralizál: *„Menj fiam, bánd meg bűneidet és vezekelj. (...) Nem szökik meg, dehogyis. Ön már nem hisz az elméletében... s nélkülük már nem tud meglenni... Szilárd meggyőződés, hogy vállalni akarja majd a szenvedést ... ne nevéssen ki: a szenvedésben nagy eszme van.”*

Columbónak is vannak olyan bűnesetei, amikor szimpatizál a gyanúsítottal, sőt számos esetben meg is szánja az epizód végén. (Lásd: a felejthetetlen klasszikust Johnny Cashhelt.) Porfirij és a detektív kitűnő pszichológiai érzékel bír. Ne feledjük, Dosztojevszkij regényei olyan pszichológiai felismerésekről tanúskodnak, amelyek évtizedekkel megelőzték Freud, Jung vagy Adler elméleteit, gondolatmeneteit. Porfirij és Columbo arra törekszik, hogy szórakozott locsogásukkal szinte megbénítsák a gyanúsítottat. Teszik ezt abból a megfontolásból, hogy ha az áldozat lenézi vagy hülyének nézi őket, azzal a koncentrációja is „lanyhul”, könnyebben hibázik szóban vagy tettben. A „zsibbasztás” egyik módszere, hogy barátságosak az áldozatukkal, kedélyeskednek, s rendre témát váltanak, Tudják, a jó horgásznak a sikeres fogás érdekében fárasztania kell a halat.

Porfirij is, állandó fecsegésével, sejtetéseivel egyre jobban bosszantja Raszkolnyikovot. Célzásait is jól adagolja. Raszkolnyikov pedig kifakad: *„Porfirij Petrovics, most már tisztán látom, hogy ön határozottan gyanúsít az öregasszony és a húga meggyilkolásával... Én viszont kijelentem, hogy megelégettem ezt... Ha azt hiszi, hogy joga van a törvény nevében eljárnia ellenem ... tartóztasson le, de hogy a szemembe röhögjenek és gyötörjenek, azt nem tűröm!”*

Porfirij az egyik beszélgetésben őszintén feltárja Raszkolnyikov előtt nyomozásának fő módszerét: *„Látott már lepkét a gyertya körül keringeni? Hát így kering majd ő is körülötte... Nem lesz neki édes a szabadság... magamagát bonyolítja a hálóba... kering körülöttem, mind kisebb sugarú körben, míg egyszer csak – zsupsz! – a számba repül, és lenyelem. Az aztán öröm lesz, hehehe! Nem hiszi?”* Mennyire egyértelműen kimutatható ugyanez az eljárás a Columbo filmsorozat

epizódjaiban! Amikor Mikolka vallomást tesz, Raszkolnyikov ideiglenesen fellélegezhet, bár szíve mélyén tudja, Porfirij titokban továbbra sem Mikolkát tartja első számú gyanúsítottnak. Porfirij látszólagosan „elismeri”, hogy tévedett, rossz nyomon járt. Elnézést kér Raszkolnyikovtól. Ugyanez a látszólagos nyomvesztés és bocsánatkérés része Columbo eszköztárának is. Jungra már utaltam, most vele is búcsúzom: *„azt talán sokan elismerik, hogy szükség van önismeretre és józan észre, de csak nagyon kevesen tartják magukra nézve is kötelezően érvényesnek e szükségleteket.”*

MISKE EMŐ: Múltidéző

MISKE EMŐ

Legendák nyomában

„A legkisebb ablakon át, mely a szabadba nyíl, végtelenig látni. A világ összefügg és akármiről van szó, mindenről szó van.” Babits ezzel kezdi *Játékfilozófia* című esszéjét.¹

Itt vagyunk, ezen a rendhagyó helyszínen, ahol századelőtől századvégig, figurálistól szürrealisig, vonaltól foltig jutunk, ha végigpásztázuk a festményeket. De ha kitekintünk az ablakon, egy valódi műterem ablakán, kint fák, mégis... egyből a saját századunkba, a digitális világba csöppenünk...

Időutazunk, visszarepülünk, végtelenedünk...

Babits, a Nyugat főszerkesztője, irodalmi ízlésének kialakítója, a nyugatos szellem megteremtője volt. Ennek meghatározó vonása a művészi téma fontossága. A mondandó hangsúlyossága. A gondolati mélység, s persze elengedhetetlenül hozzátartozik a világra való nyitottság, a művészi „szakma” eszköztárának tökéletes ismerete, a formaművészet. A mérce persze más: klasszikus vagy késő modern.

Festő műtermében járunk.

A környezet érintetlen, kedvenc könyvek, bútorok, festőállvány, rajta az utolsó tubusok, ecsetek, mögötte a füttyörésző művész. 1931-től alkot itt Molnár-C. Pál; az idő összeér a múltban. Nyugat, Nagybányai Iskola, szimbolizmus, szecesszió, szürrealizmus. Találkozások. Kosztolányi, Szabó Lőrinc köteteit Molnár-C. illusztrálja, e lakás volt lakója...

De hogyan kapcsolódunk mi ehhez a Nyugat Plusz által szervezett 2017-es évadzárón?

Úgy, hogy ebből a szellemből táplálkozunk, ennek az ízlésnek XXI. századi, posztmodern

képviselői vagyunk. Szabó Zoltán Attila pedig vállalja a szellemi, ízlésbeli vezető feladatát, összehoz bennünket. Legendák nyomában vándorlunk hónapról hónapra. Összművészeti újn nyugatos esteken, kortárs művészek szólatatják meg írásait, folytatnak párbeszédet az idővel, a múlttal, a nyugatosokkal.

Hangzó Nyugat Plusz 4 – Pest-budai mozaikok. Egy CD gramofonlemez helyett... Utóbin: Babits vékony, érzékeny, recitáló hangon mondja az Esti kérdést². Az előbbi hanganyag a jelen üzenete. Csak a század, s a technika válto-

zott. Az értékhez, a léthez való viszonyulás, a lényegi dolgok látása azonos, összefüggő, állandó. S a babitsi szellemet lehetséges „kortársul” is megénekelni... még ha Talány is az akusztik.

„A legvégső általánosságok természetesen azok, amelyek összes ismereteinket egygyé foglalják keret gyanánt, mint egy nagy szárnyas oltár, mely egy műretek egységes keretbe sok-sok képet, szobrocskát, drágakövet foglal össze. Világos, hogy e keretnek elég tág-nak kell lennie. Mihelyst oly ismeretre tennénk szert, mely

e keretbe nem illhet be, a keret maga használhatatlanná válnék.”³ – mondja Babits, s idézi Szókratész gondolatait a művészetről – hisz állítottuk már, hogy a lényeg sosem változik, bátran visszaléphetünk akár az ókorba is...

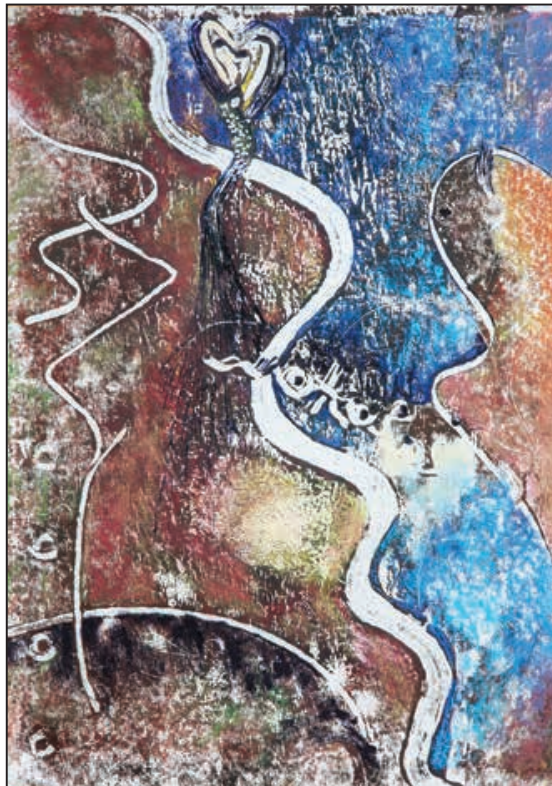
„Nézd a művészetet. Csak az művészet, ami új, és művészet minden, ami igazán új. Művészet minden, ami új érzést tud nekem adni, hogy több legyek, mert csupa érzésekből vagyok. Ami erre nem képes, az unalom. A művészet halála az unalom, „minden műfaj jó, csak az unalmas nem. A művészet célja új dol-

¹ BABITS MIHÁLY: Mese a nagyvilágról 1. – Nyugat 1912/12. / Esszék, tanulmányok. A szöveget gondozta: Belia György. <http://mek.oszk.hu/05200/05258/html/>

² <https://pim.hu/hu/p/babits-mihaly>

³ BABITS MIHÁLY: Esszék, tanulmányok – összegyűjtötte, a szöveget gondozta: Belia György <http://mek.oszk.hu/05200/05258/html/>

Folyó és part

gokat, új kombinációkat teremteni, ezáltal új érzéseket kelteni.”⁴

Ahogy *Varga Imre* haikujában olvassuk: „Szól körül járkálsz. / Minden pillanatban más / jelentésbe lépsz.”

Budapesten, Pest-Budán is. Hiszen itt vagyunk.

Hegyi Botos Attilául: „Hajnalra kitisztul / a város. S vele / a látószögek.” (Hajnalének a Nagykörúton). *Tóth Árpádul*: „Vak volt a hajnal, szennyes, szürke. Még / Üveges szemmel aludtak a boltok.” (Körúti Hajnal).

Kéring Gáborul: „Apró, kemény / kartondarabokból rakom újra / a régi időt.” (Nagyvárosi kirakó)

Petőczül: „ma még befogad, az én városom (...) Nem vagyok idegen, soha nem is voltam.” (A városom, Budapest). *Bolemant* szavaival: „A hídon már nem jutsz át / A folyó elszív...” (Budapest). Erre *Draskóczy* felel: „élet, / fekszik a fűbe.” (Harapj a zöldbe). *Schwalm Z.* Az idő lá-

⁴ BABITS MIHÁLY: Esszék, tanulmányok – összegyűjtötte, a szöveget gondozta: Belia György <http://mek.oszk.hu/05200/05258/html/>

Folyóban

toztatása a Bazilikánál című művében így vall: „a Bazilika kupolája alatt / fehér füstbe hurkol / (az emlékezet)”.

Akkor hát emlékezzünk.

Esti Kornélként⁵, egy képzeletbeli helyzetben.

Melyben régi barátjával a „Becsületes város”-ba tesz kirándulást.

– Szóval velem tartasz? – kérdezte Esti Kornél.

– Örömmel! – kiáltottam. – Torkig vagyok ezzel a sok becstelenséggel.

Beleugrottam a repülőgépbé. Zúgtunk, keringtünk. Oly örvénylő gyorsasággal keringtünk, hogy mellettünk a kőszáli sasok elszédültek, s a fecskék vértódulást kaptak.

Hamarosan leszálltunk.

– Ez az – mondta Esti.

– Ez? Hiszen ez is épp olyan, mint amaz.

– Csak kívülről. Belülről más.

Gyalogszerrel ballagtunk be a városba, hogy mindent tüzetesen szemügyre vegyünk...

⁵ KOSZTOLÁNYI DEZSŐ: Esti Kornél Negyedik fejezet <http://mek.oszk.hu/00700/00744/00744.htm>

(*Miske Emő festőművész, művésztanár összegzése 2017. június 15-én hangzott el a Pest-budai mozaikok a Talány Akusztikkal előadáson a Molnár-C. Pál Műterem-Múzeumban.*)

Újnyugat 25.

(lapszemle)

„A független szépirodalmi folyóirat legutóbbi száma a kritikusok többsége szerint erős verset, vonzó prózai anyagokat, olvasmányos(!) esszéket tartalmaz. A siker csalhatatlan jele, hogy irodalmi életünk megfáradt, morgoló-dó »lovagjaira« láthatóan ügyet sem vetnek Szabó Zoltán Attiláék. Saját útjukon járnak.”

(Fidelio, 2012. április 14.)

„A Nyugat Plusz folyóirat 2010 októberében született, s ezzel egy időben bontott asztalt az Újnyugat Irodalmi Kör a Hadik Kávéházban.”

(Litera, 2013. október 18.)

„Lapunk a tolerancia jegyében fogant, az egyetemes értékeket előbbre sorolja, mint a szűklátókörű és szűkmarkú egyenlétet.”

(Szabó Zoltán Attila, Observer – 2013. január 17.)

Petőcz szerint egyébként az újnyugatos szerkesztőség bárki elismert szerzőnek gátlás nélkül visszaadja gyengébbnek ítélt művét, „ellenben ha egy kezdő bejön az utcáról húsz verssel, s benne tizenkilenc rossz kö-

zött van egy jó, akkor lehet, hogy azzal bekerül”.

(Petőcz András, Irodalmi Jelen 2012. március 26.)

„Czeizel Endre öt esztendőn keresztül publikált a jelenkori Nyugatban, az Újnyugat Irodalmi Kör tagja volt. A Pfaundler- és Kennedy-díjas orvos-genetikus beteggyárról, halála előtt két héttel adta le a Nyugat Plusz őszi számának szánt utolsó esszéjét, amelyben Petőfi Sándor életét, családi genetikai vonalát elemezte a nevéhez fűződő négy faktoros talentummodell alapján.”

(Holdkatlan, 2015. II/39. szám.)

„Az Újnyugat Irodalmi Kör és a Molnár-C. Pál Múterem-Múzeum közös előadásán a Talány Akusztik zenében, versben és prózában mutatja be a békebeli és a mai Budapestet. A Szoborvárost. A Hajnalének-ihletőt. A zajba-szmogba fulladót. A mesés ligetekkel zsúfolt, gyönyörűséges fővárost, ahol már az Modern ivónóta a sláger, de azért a szellemek még vissza-visszajárnak.”

(Fidelio, 2017. június 15.)

Nyugatplusz 19.

Független szépirodalmi folyóirat

V. évfolyam 3. szám · 2017 őszi

Fővédnök: Konyári János 1951-2017
Alapító-főszerkesztő: Szabó Zoltán Attila
Alapító-lapigazgató: Raffai Ferenc
Művészeti vezető: Kovács Gábor
Olvasószerkesztő: Spangel Péter
Grafika: Kisteleki Dóra

SZERKESZTŐBIZOTTSÁG:

Petőcz András (elnök), Bolemant László, Kálloy Molnár Péter, Bíró József (Kilátó)

Szerkesztőségi e-mail (írásművek küldése): happycaroffice@gmail.com

Szerkesztőségi e-mail (lappal kapcsolatos információk):

nyugatplusz2012@gmail.com

Külön köszönet Miske Emőnek és Gulyás Györgynek.

Felelős kiadó: EREF Hírügynökségi, Szolgáltató és Kereskedelmi Betéti Társaság (1103, Budapest, Noszlopy utca 52. 1/3.)

Kapcsolat: erefbt@gmail.com

Az Újnyugatos művészek fogadóórája:

minden hónap utolsó péntekén 16 órától a Hadik Kávéház újnyugatos tórszasztalánál.

A Nyugat Ma első száma 2010. október 23-án jelent meg. © Szabó Zoltán Attila
Az Újnyugat Irodalmi Kör bejegyzése: 2012. november 12.

Nyomdai munkák: Tama Solutions Kft.
Terjesztés: Lapker Zrt. (1097 Budapest, Táblás u. 32.)

Kiemelt terjesztési pontok: Lapker Zrt. országos hálózata, Írók Boltja.

Az áruhelyek részletesen megtalálhatók a lap Facebook oldalán.

Előfizetéssel és terjesztéssel kapcsolatos egyéb információ:
nyugatplusz2012@gmail.com

HU ISSN 2064-2458

A **Nyugatplusz** következő száma 2017. november 28-án jelenik meg.

Kéziratot nem őrzünk meg és nem küldünk vissza. A folyóiratban megjelentetett művek csak a szerző, illetve a kiadó írásbeli engedélyével sokszorosíthatók. Ez a nyilatkozat a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény 36. § (2) bekezdésében foglaltak szerint tiltó nyilatkozatnak minősül.

– Belvárosi csodák –

SCHWALM ZOLTÁN

Gödörben

A volánbuszok már messze járnak
ahogy Engels is ködbe veszett
a talponálló ledózerólva
a telefonfülke nem kap jelet
(a tantusz odaveszett)

A faliórák retrósan ódivatúiak
vastagbajusz a mutató
a fröccsteraszon Caipirinha a koktél
(a szűzérme) mustárba tunkolva jó

Pár lépés csak a medence
partján lányok és hívó szavak
a gödörben bakelitet gyilkol: DJ Barak
(a hangulat pörfikt, hajnalig az is marad...)

A télikert Supreme
– nyáron is üde –
házi a kacsamáj
a barack meztelen
(hámozott a füge)

Fűben forgatag
a térerő maximális –
motorzajban is születhet olykor
valami ideális
(emberi)

VARGA IMRE

Ady utcája.

A virágzó hárs alatt
múltunk van jelen.

A hídon

Élet vagy halál?
Két part között a hídon
autónk robog.

„Zajnak, tudásnak városa
el nem felejtelek soha!”

Kosztolányi Dezső:
Budapest (részlet)

B E L V Á R O S
A JÖVŐ VÁROSA

támogatásával.

*„Szép virág a rózsza, hát még a bimbója!
Mert az ég harmatja mindennap mosdatja”*

Arany János

A MOLNÁR-C. PÁL MŰTEREM – MÚZEUM AJÁNDÉKA A NYUGAT PLUSZ OLVASÓINAK!

**A mű címe:
Molnár-C. Pál: Pikáns vicc**

Molnár-C. Pál (1894–1981) festőművész a Gellérthegy oldalában, egy Ménesi úti villában élt és alkotott 50 éven át. Halála után, 1984-ben kisebbik lánya, dr. Csillag Pálné Éva, családi gondozású magánmúzeumot hozott létre, ahol a művek a születésük helyén láthatók.

A múzeum címe: 1118 Budapest, Ménesi út 65.

E-mail: info@mcpmuzeum.hu